

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben: VIÉCKEN: Egy hóra. . . . . 1 kor. Egy hóra. . . . . 1 kor. 50 Hn. Negyedévre . . . . . 3 . . . . . Negyedévre 4 . . . . . 50 .		Feltámasztó: Dr. HEGEDŰS LORÁNT, Kiadók és lapkiadók: HOFFMANN és KROOVITZ.	Szerkesztőség és Kiadóhivatal: DEBRECZEN, Piac-utca 49. szám.
--	--	--	--

Az obstrukció „okai“.

Debreczen, 1911. aug. 26.

Van-e valaki ebben az országban, aki tudná az obstrukció okát? Aligha. Hisz akik rendezik, akik benne részt vesznek, vagy távolmaradásukkal elősegítik, maguk sem tudják megmondani.

Kezdték azon, hogy a tavalyi választáson bejutott többség erőszakos módon jött létre s nem a nemzet akaratának kifejezője. Ez a megokolás rövid életű volt. Elsőben is volt-e valaha ellenzék, mely a maga vereségét elismerte volna; másodsor pedig érezték e megokolásuk alaptalansága mellett a — tarthatatlanságát is. Hisz, ha ez ok a parlamenti munka megakasztására, akkor már tavaly obstruálni kellett volna.

Alig derült ki ennek az „oknak“ a használhatatlansága, áttértek valami másra. A véderőreform nem volt bejelentve a választóknak! — mondták. — Ennek folytán a parlamentnek és a kormánynak nincs felhatalmazása a nemzettől e reform megalkotására. Ami ebben az állításban tény volt, arról hamar kiderült a valótlanosság; a mi vélemény, az meg éppenséggel képtelenségnek mutatkozott. A törvényhozásnak, mint a nemzet szuverén szervének joga van mindenre általában;

de még inkább akkor, ha tervezett reformjai, mint a véderőreform is, be voltak jelentve súlyos terheikkel egyetemben. Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnöktől kezdve minden munkapárti nevesebb politikusról, továbbá a munkapárti jelöltek egész soráról megállapított, hogy azok a katonai kérdést, mint a jelen parlament egyik legjelentősebb feladatát, igenis hirdették választási beszédekben.

Következett, miután ez sem vált be, egy újabb, egy harmadik ok . . . De minek rajtuk végig menni: a sorrendben, a vívmányok kérdésén, a terhek nagyságán, a paktum-átöröklődési elméleten, a nemzet teherbírásának gyengeségén és a többin. Mindez külön-külön teljességgel alaptalan állításnak bizonyult s együttvéve sem adott komoly okcsoporthozat az olyan parlamenti taktikára, amilyenhez az ellenzék s különösen a Justh-párt mindjárt kezdetben folyamodott.

Az obstrukció így siklott okról-okra, úgy hogy éppen hasonlatot használjunk így szállott gombáról-gombára, hogy mérget szerezessen a parlament munkaképességének elpusztítására. A méregkeresés nem járt eredménnyel, a megokolás nem sikerült, és az obstrukció mégis — tovább folyt s egyéb híján belekapaszkodott most már a — választójogi reformba. Ez a sürgős, ez az elodázhatatlan,

ennek kell előbb megalkottatnia, mert ha a dinasztia megkaphatja a régi alapon összeült parlamenttől a véderő reformját s benne a költség- és létszámemelést is, akkor megfelelőek fogja majd találni a jelenlegi választójogi rendet is, és fölöslegessé válik a választójogi reformja.

Ennek a csizmadia-politizálásnak nem is kell a végére járni, olyan neveléses. A választójogi kiterjesztése, reformja nem egyszerű kormányzati fogás: az történelmi és közszükség, a jogrend fejlődésének, kiépítésének természetes törvényéből és kötelességéből folyó, a közszellemben gyökerező, s ennek folytán ma már senkinek kényétől nem függ, még ha volna is valaki illetékes tényező, aki azt nem akarná. Aminthogy nincsen. Hisz mindenki pártkülönbség nélkül kívánja és hirdeti.

Legelső sorban és eddig kétségtelenül a legnyomatékosabban Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök az, aki e reformért dolgozik. Kormányelnöki programjának egyik legfontosabb pontja volt ez. S aki, mint ő, a szava urának mutatkozott nemcsak magán, hanem közselekedeteiben is, aki nyilvánított kormányzati programjának eddig esedékes részét úgy beváltotta, mint ő, azzal szemben ez a kételkedés teljesen jogosulatlan volt is, marad is.

A margaréta.

Irta: Krafft Elza.

A thuringiai erdő mellett, a mezőn szedegették gyermekkorukban a virágot. Ujongva vetették magukat a magas fübe, mely tele volt margarétákkal s pompás szőnyegekhez hasonlított, amelyet szorgalmas kezek himezték a tavasz napjaiban. Klára belényült a virágpompába.

— Kell, Albert?

S a játszótárs kinyujtotta kezét.

— Hogyne kellene. Add ide, Klára.

A két karjával, mintha meg akarta volna ölelni az egész világot, amely a napfényben ott előttük ragyogott.

Albert akkor tizenéves volt, Klára tíz. A postaigazgató leánya volt, az egyetlen gyermek a piactéri nagy házban. Senki sem hordott olyan rövid, finom szövött ruhákat, olyan keskeny cipőket és pompás, nagy kalapokat, amelyek vidám könnyedséggel himbálódtak a fején.

Albert régen látta, hogy Klára nem olyan, mint a többi leány, hogy kacagása csengőbb, a hangja kedvesebb és melegebb . . . És mindig, ha hazatért apjához, a műlakatoshoz, első útja a postaigazgató kertje volt. A második ut azután a kis barátnő oldalán kivezetett a mezőre, a fehér margaréták közé.

Tíz évig tartott ez a zavartalan barátság a fiatalok között.

Langen Albert Charlottenburgban a műegyetemet hallgatta s mind ritkábban látogatott haza: sokat kellett tanulnia, hogy a mérnöki diplomát elnyerhesse. De azért magános óráiban, nélkülözései közt, melyek a sokgyermekes mesterember legidősebb fiának kijutottak, az otthon minden szépségét és édességét Klarában személyesítette. Gyakran látta maga előtt, amint üde fejcskékjét a fehér virágcserillagok felé hajtotta és nevető szájjal kérdezte:

— Kell, Albert? . . .

Amíg azután elhalványult a mosolygó kép, el kellett halványulnia örökre. A gyermekálmok véget értek egyetlen óra alatt.

Tizenhat éves volt Klára, midőn Albert a nyári szünidő alatt rövid időre hazament az apai házba. A napbarnított fiuból sápadt, magas fiatal ember lett. A keze kérges lett a praktikus munkától, a mozdulatai merevek és esetlenek voltak. Csak szeme volt a régi és a szíve, melyet az otthon jobban megdobbantott ezen a virágzó nyáron, mint valaha.

Most is, mint ahogyan máskor tette, ha a szüleihez hazatért, át akart rohanni a fekete kovácsudvarból a szomszédos kertbe. Az anyja azonban nem engedte. A kis, dologban megöregedett, egyszerű asszony ijedten futott utána:

— Ne, ne menj Albert. Ne ugrálj át a

kerítésen . . . Ezt már nem szabad többé megtenni.

A fiatal ember vidáman nevetve választolt:

— Talán nagy lettem már, vagy nagyon finom? Jó bemehetek én, ahogy illik, előlről is a postaigazgatóékhoz, ha úgy kívánod.

Az öreg asszony azonban tovább rázta a fejét:

— Nem, nem így gondoltam, fiacskám. Klárikával már nem . . . Klára már nem gyermek, hogy egy magunkfajtaját észrevegyn . . . igen. Már nem úgy van, mint azelőtt, mikor bejött a műhelybe, hogy felőled kérdezősködjék, ezt már régen nem tette. De különben is, amióta nyaralni volt, nem lehet ráismerni erre a leányra . . .

Albert mulatott az anyja hosszadalmas felindult beszédén. Csendesesen lefejtette margaról a simogató karokat és kiegyenesítette fiatal, erős alakját.

— Ne féljen anyám, jobban ismerem az én kis Kláramat, mint te.

S egy ugrással átkerített az alacsony kerítésen, mely az apja telkét a postaigazgatóéktól elválasztotta. Csak úgy rohant a jól ismert kerti uton a házig s olyan boldog volt, teli vágyakozó várakozással. A házban csak a postaigazgatónéval találkozott, aki barátságosan nyujtotta oda a kezét.

— Csakugyan maga az, Langen ur? Alig ismertem meg.

Telefon 357. A Mayer Jenő és Béla fiók üzletét átvettük és azt **Török és Nemes** bejegyzett cég alatt tovább fogjuk vezetni. Ajánljuk dusan felszerelt **fűszer- és csomagoló üzletünket.** Szíves támogatást kér tisztelettel

Török és Nemes

fűszer és csomagoló kereskedők Csapó-u. 26., Bruckner-palota.

Az obstruáló ellenzék azonban azzal állt elő, hogy a kormány semmit sem tesz a reform érdekében, s így semmi jelét nem adja annak, hogy a választójogi reformot komolyan akarja. A kormányelnök emlékezetes körirata ennek a vádnak is nyakát szegte. A mi tisztelt obstruktoraink azonban, ha kifogást, ürügyet kell keresni, sohasem jönnek zavarba. Elismerték a miniszterelnök köriratának fontosságát, de azt hirdették, hogy a kormány komoly törekvésének ez sem bizonyítéka. Mert — mondották — a statisztikai adatokkal, amelyeket a kormány feltétlenül be akar várni, — a kormány rendelkezik, vagyis mesterségesen addig késlelteti ezeket, amíg neki jól esik.

Ennek a legutolsó ürügynek s végét veti ma az a rendelet, amelyet Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök, mint belügyminiszter intézett a törvényhatóságokhoz. A rendelet megállapítja, hogy a statisztikai adatok pótlása és kiigazítása sok helyütt lassan és hanyagul megy. Ennek folytán utasítja a törvényhatóságokat, hogy a munkát a leg-szigorúbban végeztessék el, erre közegeit leg-szigorúbban szorítsa, mert minden mulasztással és késedelemmel szemben a maga részéről a leg-szigorúbban lesz kénytelen eljárni.

Ehhez a rendelethez nem kell kommentár. Az obstrukció álokainak hosszú sorozatában gyökeresen végez az utolsó hamis feltevessel s bizonyítja, hogy a kormány a választójogi reformját igenis sürgősnek minősíti. Tudvalévő volt ez azelőtt is. S csak az obstrukció hirdetett mást, hogy ürügyet találjon a maga menthetetlen eljárására. Ezzel az erőszakolt ürügygyártással szemben joggal mondotta a miniszterelnök a minap a parlamentben:

— Vagyok a választójogi reformnak olyan bartája, mint Justh Gyula.

S megindult a beszélgetés a szeretetreméltó asszonnyal úgy, hogy Klára felől nem is tudott kérdezősködni.

Végre is az igazgatóné maga mondta el, hogy a leánya nincs otthon. Kinn van a mezőn, hogy az apja holnap szünetnapjára virágokat szedjen. Most már nem tudott Albert tovább nyugodtan maradni. Nagyon ügyetlen mentség közben felkelt. Se balra, se jobbra nem nézett, csak előre, a hegy felé, ahol a rét van.

S itt megtalálta Klárát. A leány még szebb lett, a haja ragyogóbb, a járása még ringóbb, mint azelőtt. A kezében margarétákat vitt és oly lassan és megfélelkezve haladt a magános uton a város felé, mintha gyönyörűségei gondolatokba lenne elmerülve.

— Klára! — kiáltotta a fiu. Ugy hangzott ez, mint valami ujongás. A leány fölemelte a fejét. Megismerte és sötét pir szállott az arcába.

Mindjárt meg fogja kérdezni: Kell, Albert? — gondolta a fiu önkéntelenül, mikor a sok virágot meglátta. A kezét már ki is nyújtotta feléjük és tréfásan mondta:

— Nagyon szép töled, kicsi Klára, hogy engem mindjárt margarétákkal fogadsz.

A leány gögösen nézett reá s ujjait elvonta a kinyújtott kéztől.

— Nem az ön számára szedtem a virágokat Langen ur.

— Talán nem valamennyit — szölt a fiu

Az obstrukció így veszi el napról-napra ürügyeit. Kifelé hiányzik neki a közvélemény tartaléka, mely nélkül még rendes harcz sem vivható, még kevésbé rendkívüli. Önmagában pedig össze kell omlania belső okok híján, amely hiány annyira megy, hogy ideig-óráig tartó ürügyek kitalálására sem képes. Ez az obstrukció hitelét veszítette. Nemcsak az országban, hanem maguk — az obstruálók előtt is.

A régi módszer szerint.

A képviselőház ülése.

Az elelnék ma visszatért a régi módszerhez névszerinti szavazásokat kért és névszerinti szavazásokkal húzta ki a tanácskozársra szánt időt, majd interpellációk következtek. Az ülés különben igen kis érdeklődés mellett már egy óra után véget ért.

Kabós Ferenc alelnök fél 11 órakor nyitja meg az ülést.

Bemutatja Majsa község átiratát a katonai javaslatok ellen. Javasolja, hogy a felirat a Ház asztalára tétessék.

Barcsai Andor a feliratot a kérvényi bizottsághoz kívánja utasíttatni.

Elnök bemutatja a debreceni polgárság feliratát a tanítók szövetségének felosztása ügyében. Bemutatja még Ujvidék feliratát az obstrukció ellen.

Barcsay Andor a kérvények hovautalására az elnöki indítvánnyal szemben ellenindítványt tesz.

Elnök jelenti, hogy a feliratok ügyében husznál több képviselő névszerinti szavazást kér és a szavazásnak holnapra való halasztását kívánja.

Lovászy Márton a sajtótermékek szabadon való terjesztése érdekében jegyzett be indítványt.

Az indítvány megokolását a szerdai ülés napirendjére tűzik ki.

— talán csak egyet . . . Bergman kisasszony . . . ha ilyen büszke . . .

A leány megrázta a fejét.

— Nem adok mindenkinek margarétát s különösen nem adok egy lakatosfiúnak . . .

Égő pirosság csapott az ifju arcához. —

Eszébe jutott, hogy e virágoknak mi ezen a vidéken a jelentőségük. Az ifjuság szerelmi szószólója volt, melyet egymás kalapjára vagy ruhájára tűztek a legények és leányok, ha megértették egymást.

A fiu nem szölt semmit a kemény szavakra. Hidegen megemelte a kalapját s félre lépett a lakatosfiu, hogy a gyermekkori játszótársának utat nyisson . . .

Meglepetés érte a fiatal mérnököt, mikor a berlini városrész utcáin áthaladt. Virágvasárnap volt. Bármerre pillantott, otthonának virágait látta. Akár vászonból, akár papírból voltak is ezek a virágok, melyeket a jótékony cél érdekében árultak az utcákon fiatal hölgyek, csak margaréták voltak, melyeket valaha úgy szeretett s amelyek annyi fájdalmat okoztak neki . . .

Nagyon udvariatlan dolog volt tőle, hogy mindannyiszor tagadólag rázta meg a fejét, ha egy fiatal, fehér ruhás hölgy elébe állott virágkosarával:

— Parancsol egy margarétát, uram?

S ha a könnyű női ujjak kabátjának gomblyukába akarták tűzni a virágot, érelyesen tette kezét a gomblyukra.

— Nagyon sajnálom, kisasszony . . .

Az interpellációs könyvet olvasták fel ezután, majd sorra következtek a mára halasztott névszerinti szavazások, amelyek fél egy óráig vették igénybe a tanácskozársra szánt időt.

Fél egy órakor áttértek az interpellációkra.

Ráth Endre a szállítási szerződések ova-déka dolgában interpellált, melyeket késedelmesen adnak vissza a kereskedelemügyi miniszteriumban.

Csermák Ernő az érdemkereszték dolgában interpellált, melyeknek négy fajtája van s mind a négy osztrák felirással vagy képpel van ellátva. Ez ránk nem kitiintetés, hanem szégyen.

Elnök ezért a kifejezésért rendreutasítja.

Csermák Ernő azután a szepesszombati vasúti katasztrófa sebesültjével érdekében interpellált és kért gyors intézkedést.

Lovászy Márton interpellált végül a Margit-szigeti személtlerakodóhely eltávolítása tárgyában.

Az ülés délután egy óra után ért véget.

A város vezetői a pótdadó emelkedéséről.

A polgármester és a főügyész nyilatkozata.

Az őszi közgyűlés legfontosabb tárgya a költségvetés elé a legnagyobb érdeklődéssel tekint Debrecen polgársága, mert e költségvetés a fedezetéről a pótdadóemelésével akar gondoskodni. Megirtuk a főszámvevő-helyettes jelentése nyomán azt, hogy az eddig volt 32.5 százalékos pótdadó 52.5 százalékra emelkedik a jövő esztendőben. A főszámvevői jelentés arra is rámutatott, hogy e 20 százalékos emelkedést mi okozza, felsorolta azokat az új kiadásokat, amelyeknek teljesítése most a városra vár.

De különben is az, aki a nagy nekilendü-

A kért filléreket azonban szívesen beledobta a gyűjtőperselybe, úgy, hogy a fiatal virágárusnők csodálkozva néztek rá . . . Nem akarta magán hordozni a fehér virágcsillagokat, melyeket egykor olyan kegyetlenül tagadott meg valaki tőle, de hiába, életének legboldogabb tíz évét lehet-e elfelejteni s eltemetni egy szép álmot, mely olyan sokáig integetett felé.

Langen Albert hatalmas léptekkel menekült ebből a városrészről a lakása felé. Vagy husz fehér ruhás hölgy előtt kellett elmenni, mindegyiknek visszautasította a virágját. Nagyon kellemetlen dolog volt s alig várta, hogy már szobájában legyen rajzai és tervei között. Még egy kis távolság s elérte a megmentő kaput.

Természetesen a kapu előtt is ott posztolt egy margarétás leány. A gomblyuka üresen éktelenkedett még mindig, ami ma valóságos szégyen volt egy gáláns uriember részéről.

A leány feléje közeledett, lassan, különösen és bátorlalanul, de azért közeledett.

— Nagyon sajnálom, kisasszony — mondta talán huszadszor.

A leány erre felkapta fejét, mely eddig a nagy, fehér kalap árnyékába volt rejtve.

— Vedd el, Albert — szölt egy remegő hang — csakugyan nem kell az én margarétám.

— Klára!

A meglepetéstől tétován tartotta kezé-

Szeptember 1-én megnyílik Friss Sándor fűszer és csemege üzlete Piacz-u. 83. sz. alatt, az Általános forgalmi bankkal szembe. Pontos és Hígyel-mes kiszolgálás

A legelegánsabb uri öltönyök, sikkes vasúti és katonai egyenruhák készülnek **Prelovsky András** katonai és polgári szabónál, DEBRECZEN, Kossuth-utca 4. szám alatt.

lést figyelemmel és örömmel látta és akinek komoly óhajta az, hogy ebből a nagy faluból város legyen, azt nem lepte meg ez a természetes következménye a haladásnak.

Ez a százalék szám még nem végleges különben sem, mert azon az egyes bizottságok még változtatni fognak és bizonyos, hogy az ötvenkét százalékot 40—45 százalékra szállítják le, úgy, hogy a végleges megállapítás szerint a pótdadó kisebb lesz, mint a milyennek a jelentés tervezte.

Tekintettel arra a nagy érdeklődésre, amely a költségvetés megállapítását kíséri, s arra, hogy a pótdadó nagysága nem a siránkozás okából, hanem abból a néző pontból, hogy milyen hasznos dolgok okozzák e nagyságot, érdekes és figyelemre méltó jelenség, munkatársunk ma beszélgetést folytatott Kovács József — polgármesterrel és Magoss György dr. főügyessel akiknek a pótdadó emelkedésére vonatkozóan mondott véleményét az alábbiakban közöljük.

Kovács József polgármester.

a következőket mondta:

— A város vezetősége rövid néhány év alatt a fejlődés és haladás érdekében olyan nagy beruházásokat tett, amelyek természetesen nagy anyagi áldozatokkal jártak. Ezek a befektetések eddig még nem jövedelmeztek, mert hiszen a nagy létesítmények még készen sincsenek. Most tehát, amíg a munkák folynak a város csak kiadásokat tesz, amint azonban azok befejezést nyernek, a *tőke kamatait rögtön megkapjuk*. Minden higadtan gondolkodó ember előtt világos, hogy ez *átmeneti állapotban* másként nem lehet.

Az a kifejezés pedig, hogy átmeneti álla-

pot, mindent megmagyaráz. Egyébként *nincs ok attól tartani, hogy még a jövőre tervbe vett nagy munkák dacára is a pótdadó százaléka emelkedjék.*

Magoss György dr. tiszti főügyész.

ezeket jelentette ki:

— *A pótdadó emelkedése átmeneti dolog*, amelyet az okozott, hogy a multak régi mulasztásait egyszerre kellett és kell pótolnunk. A rohamos fejlődésben egymásra torlódtak a kötelességek, amelyek elől kitérni nem lehet. Különben is a befektetések amelyekre eddig és még sokáig áldozatot kell hozni a városnak, nemcsak szükségesnek, de hasznosnak is. A csatornázás és vízvezeték létesítésére egymagában három millió koronát fordítottunk. Eddig pedig csak befektetéseket tettünk e nagy munkálatoknál, egy fillér sem térült meg, mihelyt azonban megnyitjuk a csatornát és vízvezetékét, nemcsak a további e tárgy befektetések, kiadások szűnnek meg, hanem *a befektetett tőke kezdi a kamatait önmaga meghozni*, mert a háztulajdonosok elkezdik fizetni a csatorna és vízdíjakat.

Ugyancsak a közléstéményekre egész sereg telket kellett megszerezni, majdnem két millió koronánk fekszik ezekben s e tőkék sem kamatozhattak eddig, pedig ezeknek jövedelme is a házipénztárt illetné meg. Az értékek és jövedelmek természetes emelkedése is hozzájárul ahhoz, hogy a mai átmeneti állapotban segítsen.

Tudjuk, hogy a két ohati bérlet jövedelme már a jövő esztendőben 100.000 koronával emelkedett. Ugyanígy nagyságu emelkedésre van kilátásunk és reményünk a *szováti haszonbérletnél*, amely jövőre kerül értékesítés alá.

Végül pedig minden hátráltató szempont ellenére *meg kell oldani a Hortobágy hasznosításának kérdését, amely a legnagyobb segítséget nyújtandó*. A város közönsége fokozott és jogos követelésekkel áll elő, csatornázást; vízvezetékét, utcaburkolást követel, amelyeket teljesíteni kell, amelyeknek teljesítése ránk maradt, mint kötelesség a multak bűnös mulasztásainak helyrehozatalára.

Ime a város két vezető emberének véleménye a pótdadoról, és annak emelkedéséről, amelynek természetes okaira a nyilatkozatok teljesen rávilágítanak.

IRODALOM.

A VIDÉKI UJSÁGÍRÓK KÖNYVE.

Csak nehezen alakul ki a vidéki ujságírók szociális és erkölcsi helyzete. Annál szédületesebb és öröndetesebb az a gyors fejlődés, amely a súlyos viszonyokkal küzdő vidéki zurnalisztikát egyre jobban avatja azzá a hatalmas tényezővé, amivé a sajtónak országos és helyi érdekekből lennie kell. Majdnem évtizedek előtt való idők kísértő emlékeként él már csak a köztudatban az a hit, hogy ujságíró lehet minden tollforgató ember, aki a sajtóhoz dőzsölődik. Jól tudjuk, hogy ilyen nézőpontok szerint az embereknek tekintélyes százaléka ujságíró, mert sokan szeretnek

„tollforgató“ lenni és az ilyen tollforgatók szívesen azonosítják munkájukat az ujságírással, magukat az ujságíróval.

A valóság pedig az, hogy a zurnalisztikát hatalmassá fejlesztették a verseny, a közönségnek fokozódó igényei. Az ujságíráshoz a tehetség mellett épügy kell hozzáértés, rutin, mint a festészethez. Ez a vidéki hivatásos ujságíróknak hatalmas gárdáját alakította ki. Megkönnyítette ennek a csoportnak térhódítását az, hogy az ujságírást a vidéken is egyre több és több embernek nyújt biztos és kielégítő egzisztenciát.

Ennek a nagy ujságíró-gárdának érdekeit akarja szolgálni, fejlettségét szeretné reprezentálni az a könyv, amely A vidéki ujságírók könyve címmel karácsony hónapjában Szegedről indul el az ország meghódítására. A hatalmas, legalább husz ives, nagy alakban tervezett könyv a vidéki zurnalisztikába kapcsolódó kérdéseken kívül gazdag irodalmi tartalommal jelen meg. Megszólalnak benne az ország és a vidék vezérő emberei, fejtegetni, boncolni fogja a vidék gazdasági, szociológiai és kulturális problémáit és fölvonulnak persze a vidék összes ujságírói. Színes, változatos sora lesz ez a képeknek, amiknek különös érdekességét ad az, hogy a vidéki ujságírók hatalmas gárdájának és nagyarányu munkásságának első kódexszbe foglalása ez.

A könyvet tömérdek klisé fogja ékesíteni és ára füzve 12, kötve 16 korona lesz. Balassa József a „Szeged és Vidéke“, és Pásztor József a „Délmagyarország“ felelős szerkesztője szerkesztik.

A jövedelem tekintélyes része a V. H. O. Sz.-nek jut.

Gyermekgyilkos anya.

Fejszével darabolta szét a csecsemőjét.

Borzalmas bűnygyben ítélkezett ma a debreceni kir. törvényszék büntető tanácsa Hoffmann József kir. ítélőtáblai bíró elnökelete alatt. A vádlott egy fiatal cselédleány volt, aki azt a szörnyű bűnt követte el, hogy ujszülött gyermekét megölte. A leány a szegyetől félt, elakarta titkolni a szülést, de beteg lett s így rájöttek a bűnére.

A gyermeknyilkos anya Sánta Juliánna 23 éves hajduböszörményi születésű cselédleány, aki itt állott szolgálatban Debrecenben. A csinos, szép leánynak elcsavarták a fejét, szeretője lett egy legénynek, aki azzal hitegette, hogy majd elveszi feleségül.

A viszonyoknak csakhamar következménye lett. A szerencsétlen leány, a mikor érezte, hogy áldott állapotban van, sürgette a házasságot, majd csak azt kérte a szeretőjétől, hogy legalább az eljegyzést tartsák meg, de a legény erre sem volt hajlandó. — Sánta Juliánna titkolta az állapotát úgy, hogy sem a szülei otthon Hajduböszörményben, sem a szolgálatadója mit sem tudott az anyaságáról.

Ez év január elsején, éppen ujév napján bekövetkezett a szülés. Sánta Juliánna egy egészséges fiugyermeknek adott életet. A leány, hogy szegyenének s bukásának tanujelét eltüntesse, borzasztó tette határozta el magát. Amikor a kisgyermek nyöszörögni kezdett, kifutott a kamarába, elővette a favigó fejszét s azzal több erős ütést mért a csecsemő fejére. Az ujszülött holttestét azután kivitte az udvarba s a szennyvízvezető csatornába dobta.

A nagyérdemű közönség szíves tudomására hozzuk, hogy a Szolyvai, Polenai és Luhi Erzsébet ásványvizek raktárát augusztus hó 7-én József kir. herczeg-u 14. sz. alá helyeztük át. Szíves pártfogást kérünk.

Tisztelettel

Roth Testvérek.

Zacherlin

csakitt üvegekben, ahol hirdelmények kifüggesztve

Az eset után súlyos beteg lett a leány, s ekkor az orvosi vizsgálat megállapította, hogy Sánta Juliánna gyermeket szült. Erre megindult a rendőri nyomozás, amely hamarosan kiderítette a borzalmas büntetést s megtalálta a csecsemő holttestét fején a fejlesztések okozta szörnyű sebekkel. Az orvosi vizsgálat és boncolás azt is megállapította, hogy a csecsemő élve jött a világra s úgy ölte meg Sánta Juliánna.

A gyermekgyilkos anya a vizsgálat során is beismerte már a büntetést azzal védekezett, hogy izgatott lelkiállapotában alig tudta mit tesz, csak az lebegett a szeme előtt, hogy a gyermekről mindenki tudni fogja, hogy ő becsutott leány és ezért pusztította el a gyermeket.

A királyi törvényszék Sánta Juliánát nyolc havi börtönrre ítélte. A leány is, a közbíró is megnyugodott az ítéletben, a mely tehát jogerőre emelkedett.

Bölcsészethallgatók egyesülete.

Egyetemi jellegű intézmény Debrecenben.

A debreceni bölcsészethallgatók körében — mint már néhány héttel előbb megemlékeztünk róla — a múlt iskolai év végén egy új ifjúsági egyesület alakult, melynek legfőbb célja a közönség vitális érdekét szolgálja: amennyiben középiskolai, vagy elemi iskolai tanulók mellé nevelőket és tanítókat díjtalanul szíves készséggel közvetít. A megbízható nevelő- vagy tanítószerzés sokszor nem könnyű feladata ezen intézmény igénybevétele által a közönségre nézve egészen kényelmessé válik, egyszersmind gyermekei mellé mindenki oly tanítót és nevelőt nyerhet, kinek a tanítás és nevelés élethivatása.

Egészen természetes ugyanis, hogy ezen feladatok végzésére itt megfelelőbb és megbízhatóbb erőket a hivatásszerű tanítói, pedagógiai pályán levő tanárjelölteknek a közönség nem találhat. Ezért hihető is, hogy a közönség élni fog ezen életrevaló s igazán hézagpótló olyan ifjúsági egyesület igénybevitelével, aminőnek áldásait Debrecenben kívül csak Kolozsvár és a főváros közönsége élvezheti.

Gimnáziumi, reál-, polgári és elemi iskolai tanulók tanítására, valamint különböző vizsgálatokra (polgáriból, tanítóképezdéből, kereskedelmiből gimnáziumba, reálba való átlépés stb. esetén) és magántanulónak osztály- és érettségi vizsgálatokra való előkészítésére lelkiismeretes, komoly szakképzett instruktorkat közvetít ez egyesület a gyermekek eredményes, sikeres tanulását szívesen viselő szülők számára. Látni ezekből, hogy a „Bölcsészethallgatók Segítő Egyesülete” nem egy elzárkózott, szigorúan iskolai egyesület, melynek működése a százas Alma Mater falain kívül nem terjed, hanem a város társadalmának egy szerves, sőt munkás tagja óhajt lenni s hihető, hogy közte és a város közönsége között állandó és szilárd kapcsolat fog kifejlődni. Csendben, zaj nélkül alakult meg ez az egyesület, ilyen lesz a működése is, de annál intenzívebb és áldásosabb lesz munkájának hatása, eredménye.

Már az a pusztán tény is, hogy a „Bölcsészethallgatók Segítő Egyesülete” megalkult, jelentős mozzanat városunk és főiskolánk történetében, amennyiben ily egyesület ezidig csak egyetemi városokban működött, tehát benne a debreceni egyetem felállításához fűzött remények megvalósulásának egyik biztató előhírnökét kell tekintenünk.

Bizton remélhető tehát, hogy a közönség ez intézményt meleg szeretettel fogja

felkarolni s az ősi kollégium legifjabb gyermekeinek, a bölcsészethallgatóknak ezen egyesület létrehozása érdekében kifejtett ambiciózus buzgalmát méltányolni, honorálni fogja. Az egyesülettel való személyes érintkezés a főiskola I. emeletén (nyugati szárny) az akadémiai VII. teremben levő hivatalos helyiségben történhetik délelőtt 9—12 óráig. Levélbeni megkeresésekre is szíves készséggel válaszol az egyesület vezetősége.

Az egészség tízparancsolata.

— Drezdai levél. —

A szász fővárost nem most fedezik fel a nagyvilág számára, de eltagadhatatlan, hogy az első modern higiéniai kiállítás összeforrott Drezda nevével. Soha szakkiallást annyira még nem méltányoltak, mint az említett világkiállítás fontosabb csoportjait. Soha kiállítási épület még nem tett oly hatást az emberekre, mint a „Der Mensch” felirású csarnok, mely a népszerű egészségügynek minden csoportját szemléltető módon tárja a közönség elé. És a kíváncsi közönség nagy tömegei állandóan annyira ellepik ezt a helyiséget, hogy szinte veszélyes benne a közlekedés. Hogy milyen rendszert követ ez a csarnok a publikum figyelmének lekötése érdekében, annak illusztrálásul egyelőre azt a kis csoportot kívánom ismertetni, mely az embereket arra figyelmezteti, mennyit vétkeznek mindennap öntudatlanul az egészségügy legprimitívabb szabályai ellen. És mindez néhány tábla, néhány kép és néhány felirás segítségével történik, melyeket szabadon lefordítva kívánok bemutatni.

Az első tábla egy elegáns urinőt ábrázol, mint lováról leszáll és ép arra készül, hogy a lovat, mely egy kis sétalovaglászalkalmával derekasan viselte magát, megcsókolja. De egy fölírás körülbelül a következő intelmet tartalmazza:

— *Még a lovat se csókolj meg*, mert nem tudhatod, milyen betegségben szenved. Vannak ragadós betegségek, melyek halált okozhatnak!

Egy másik kép egy fiatal embert ábrázol, amint egy csinos hölgynek kezét akar csókolni; a hölgy másik kezében ölebecskét szorít magához. Mire a fölírás körülbelül a következőkre inti a fiatal embert:

— Azt a kezét, amelyet meg akarsz csókolni, az a kis kutya is megnyalhatta. A kutya néha tisztátlan, nem lehet tudni, hol járt a nyelve s kicsoda bacillusokat szedett föl. Óvakodjatok a ragályoktól!

Hasonló kép szól azoknak, akik a macskát kedvelő hölgyeknek kurizálnak.

Egy szobaleány a portörő kENDŐT az ablakon át rázza ki az utcára.

— Ne engedjétek, hogy cselédek az utcán járó-kelőkre hintse a port, piszkot, bacillust és szemetet. Ezer ember kreülhet e réven bajba.

Ezt — más indoklással a rendőrség is régen mondja, de ép oly kevés eredménnyel, mint a kiállítás plakátja.

Egy *sleppes nő* alatt a következő fölírás olvasható:

— Hölgyeim! A lépcsők, az utcák, a termek piszkát, szemetjét ne gyűjtsék maguk alá. A tisztatlanság kellemetlen s nem tudhatják, milyen betegség csiráit szedik föl magukba.

Ez az intellem is sok embernek szól:

— Ne tessék a zsebkendővel a poros, meg piszkos cipőjét s azután a padot letörülni, melyre ülni akar, mert az így porral telített zsebkendővel később az izzadságot is letörli az arcáról, homlokáról, szeméről stb.

Vagy:

— Ne tessék a vasuti kupéban a szemközti ülésre rakni becses lábait, mert nem tudhatja, milyen piszkos és mennyi bacillus marad ott ennek nyomán az utitársai féltett egészségének rovására.

Majd megfelelő képekkel illusztrálva ilyen feliratok következnek:

— Ne hagyjátok gyermekeiteket a *vízvezetési csőből inni*, mert nem tudhatjátok, nem fertőzték-e meg a csövet azok, akik előttük szopták a vizet ugyanaból.

— *Ne vedd a szádba a tollszárat* irás közben; nem tudhatod, kinek a tisztátlan szájában volt.

— *Ne nyáldozd meg az ujjadat*, mikor egy könyvet olvasva lapozol, mert nem tudhatod, melyik előttdel való olvasónak a nyála fertőzte meg a könyv lapjait.

— *Ne nyalogasd a levélborítékot és a bélyegét*. Nem bizonyos, tiszta volt-e a ragasztószerszám, amelyet rá alkalmaztak s a borítéknyalás ezenfelül veszedelmes sebet eíthet érzékeny nyelveden.

Ezekkel az intelmekkel szomszédos tábellák mutatják az alkoholévezetnek hátrányait, de nem az eddig ismert tábellákban, hanem sokkal érdekesebb demonstrálásban. Így például egy csomó hordót tesznek egymás mellé, hogy feltűntessék azt a sörmenyiséget, amelyet az ember 30 év alatt fogyaszt, ha naponként csak három pohár sört iszik és hogy mennyi pénzt emészett ez a 30 évi ital.

A tilalmaknak ez a sorozata persze nem teljes. Lehetett volna még utalni a fűző pusztításaira, arra a rossz szokásra, mely szerint a nők gombostűt tartanak a szájukban, a szűk cipőkre, a botrányosan magas cipősarkakra, a „köpködni tilos” felirást óvasok figyelmen kívül hagyására, az étkezés körül előforduló rendetlenségekre stb.

De hiszen az a kezdeményezés, mely a mostani kiállítás révén oly nagy sikert aratott, bizonyára hatással lesz eleinte talán alig észrevehetően, de lassanként hódító erővel arra, hogy a rossz szokásokról leszoktassa az embereket.

KÖZOKTATÁS.

A református felsőbb leányiskola és vele kapcsolatos elemi iskola 1911—1912-ik tanéve a folyamatban levő nagy építkezés miatt, az igazgató-tanács határozata folytán, melyet a nagytiszteletű presbitérium megerősített, október 1-én fog kezdődni.

A kor igényeinek megfelelő, 100 növendék befogadására alkalmas internátust építettünk, mely kapcsolatos a felsőbb leányiskolával és tanítónőképző-intézettel.

Ugy a helybeli, mint a vidéki mélyen tisztelt szülők tájékoztatására tudatjuk, hogy a tanulók előjegyzése naponta délelőtt 11—12-ig történik. Minthogy a nagyarányú építkezés folytán megnyithattuk a közönség által már oly régóta kívánt párhuzamos osztályokat (ez évben az I. és II. felsőbb leányiskola osztályának megfelelőit), abban a kedvező helyzetben vagyunk, hogy sokkal több növendéket vehetünk fel, mint ez előtt.

A felsőbb leányiskola I-ső osztályába oly növendékek vehetők fel, kik az elemi iskola IV. osztályát jó sikerrel végezték és 10-ik életévüket betöltötték.

Kik az elemi iskola V-ik vagy VI-ik osztályából óhajtának a felsőbb leányiskola II-ik osztályába átlépni, kötelesek az I. osztály összes tárgyaiból felvételi vizsgát tenni. Azoknak, kik a polgári iskola I-ső osztályából akarnak a II. osztályba átlépni, különveti vizsgát kell tenniük. A szám- és mértanból.

Kérjük a mélyen tisztelt szülőket, hogy gyermekeik előjegyzését minél hamarabb

Valódi angol és hazai gyártmányú gyapjuszövet **Weisz Adolf** posztó nagykereskedőnél, **Debreczen, Kossuth-utca 1 sz. alatt.** **Újdonságokat legnagyobb választékban,** szigoru szabott árak mellett szerezhetjük be. **—: Első Debreczeni Takarékpénztár ujonnan épült palotájában. —:**

Legjobb a Békési Róza „Gyorsmosó” szappana.

eszközöljék, nehogy azok különösen az alsóbb osztályokból kimaradjanak. Mindenemű tájékozással és utmutatással készséggel szolgál, Debrecen, 1911. augusztus 22-én az igazgatóság.

Az ágost. hitv. evang. elemi iskolában a tankötelesek felvétele szeptember 1., 2. és 4. napjain lesz és pedig délelőtt 9—12 óráig, délután 3—5 óráig. Az első két napon (szept. 1—2.) az ágost. hitv. ev. tankötelesek, valamint valláskülönbség nélkül azok a tanulók vétettek fel, akik az előző évben már jártak iskolánkba. Szeptember 4-én, hétfőn lesz a többi jelentkező felvétele, míg az iskolaszék által megállapított létszám teljes nem lesz. I-ső osztályu tanulók mind a három nap beiratkozhatnak. Ezt azzal a figyelemzettel közlöm az érdekelt szülőkkel, hogy a megállapított napokon a gyermekeket okvetlen beiratni, sziveskedjenek, nehogy azok a kései jelentkezés miatt az iskolából kiszoruljanak. Az isk. év kezdete szeptember hó 5-én 9 órakor lesz istentisztelettel. Debrecen, 1911. augusztus 26-án oy kettél. Debrecen, 1911. aug. 26. *Materny Lajos*, isksz. elnök.

Vizsgálatok a reáliskolában. Az állami főreáliskolában folyó hó 30-án s 31-én lesznek a szokásos javító- s pótvizsgálatok, valamint a felvételi s magánvizsgálatok. Ezt az időpontot az érdekeltekkel ez uton is közli a főreáliskola igazgatósága.

Beiratkozás a polgári fiúiskolába. — A debreceni nyilvános m. polg. fiúiskolában a 1911—12. tanévre szóló beiratások naponként d. e. 9—12-ig tartatnak meg az iskola Arany János-utca 18. szám alatti helyiségében.

A debreceni református tanítóképző intézet gyakorló iskolájába a beiratás szeptember hó 1—2 napjain történik a kollégium gyakorló iskolai tantermében. Az ujonnan jelentkező tanulók szülei kíséretében hozzák fel az anyakönyvi kivonatot és a himlő ujjraoltási bizonyítványokat. Az igazgatóság.

Óriási vasúti katasztrófa.

Negyven halott.

Washingtonból táviratozzák: Manchester közelében egy tizenöt láb mély árok felett elvezető hidon a Ligh Walley-vasut egy vonata kisiklott. Négy kocsi lezuhant a mélységbe. Eddig huszonhárom holttestet és husz sulyosan sebesültet, iegnagyobb részt nőket találtak a romok alatt. Azt hiszik, hogy mint egy negyven halott lett áldozata a katasztrófának.

Berlin, augusztus 26. Szörnyű részleteket jelentenek kábelén New-yorkból a Lehigh mellett tegnap történt vasúti katasztrófáról. Rochesterből gyorsvonaton jöttek vissza New-Yorkba a veteránok az évenként szokásos veterán-parádéről. — Közel voltak Lehighhez, mikor a hid fejenél három személyvonat kisiklott, áttörte a vashid korlátját és belezuhant hat méter magasságból egy mély öntöző csatornába, amely szintülte meg volt töltve vízzel. Szerencsére elszakadt a kapcsoló lánc és hat vaggont nem rántottak magukkal a lezuhant kocsik, a lokomotív pedig már túlért a hidon. Mikor az utasok a sineken maradt vagonokban magukhoz tértek az első rémületből és kiugrártak, hogy segítsenek az áldozatokon, abban a pillanatban nagy robajjal leszakadt az egész vasúti hid.

Nem telt bele egy óra és New-Yorkból már megérkezett a mentővonat orvosokkal és kötszerekkel. A hol a katasztrófa történt,

a Blus Mountains meredek sziklái át magas töltésen vezet a vasut. A mentők sehogy sem tudtak leereszkedni a lezuhant vagonokhoz, amelyeknek csak a fedelük meredt ki a vízből.

London, augusztus 26. A new-yorki vasúti katasztrófa áldozatainak számát harminc-negyvenre teszik. Legalább ennyien voltak a három lezuhant kocsiban és mind odavesztek. Nyilván a nagy hőség volt a szerencsétlenség oka. A vasúti sinek a forróságtól kitéptek, a nehéz lokomotív még átrobogott, de az utána kapcsolt vagon kezei kiugrottak a sínparból. Nagy szerencse volt, hogy az erős rázkódtatástól a lánc elszakadt és a többi vagon nem ment a hídra, amely aztán összedőlt.

A közönség zugolódik a távbeszélő hivatal ellen.

Megbénult a debreceni telefon.

Ahogy a debreceni telefon-központ forgalmának s a telefon-előfizetők számának erős nekilendülését megfigyeltük az utolsó esztendőben, bizonyosra vettük, hogy ez év derekára már bekapcsolják Debrecenbe az 1000-ik telefon-számot, ami följegyzése érdemes, valóban kultur-eseményt jelentett volna.

A fővárosról nem beszélve, számos magyarországi város, mint Zágráb, Fiume, Pozsony, Temesvár, Kolozsvár, Nagyvárad dicselkedhet kulturájának akkora emelkedésével, hogy telefon-előfizetőinek száma jóval meghaladja az ezeret. Debrecen iparának és kereskedelmének rohamos fejlődése következésményeképen, a mi föltevésünk is valóra vált volna, már Debrecenben is régen elhangzott volna a „Halló 1000!” telefon-hívás, ha a nagyváradi posta-igazgatóság tovább látta az orra hegyénél s ha Debrecen nem kezelné olyan fölháborító semmibe vevéssel, mint valami falusi posta székhelyét.

Az előrelátás hiányának a fejlődéssel való számolni tudás képtelenségének és annak a körülménynek, hogy a hivatalos város tétlenül szemlélte a nagyváradi posta-igazgatóság magatartását, a debreceni közönség sulyos anyagi károsodása adja meg az árát. — Kereskedők és iparosok, de lateiner emberek sorából is már hónapok óta erős kifakadások hallhatók a debreceni telefon-hivatal ellen, a mely nem elégíti ki a publikum igényeit, a mennyiben nem fogadja el, illetve hosszas várakozásra kényszeríti az előfizetőit jelentkezőket. *Tömegdek előfizetői hosszú ideje hasztalanul várja, hogy bevezessék őket a telefon-előfizetők névsorába*, mert a távbeszélő hivatal a jelentkezésekre azt a bosszantó választ adja, hogy: Tessék várni!

Nem mondjuk, hogy 1900-ban, amikor állami kezelésbe került a telefon, számolni lehetett volna a fejleményekkel. 1900-ban az állam 220 előfizetővel vette át a debreceni telefon-hivatalt s az előfizetők száma 40—50—60 főnyi emelkedést mutatott a következő esztendőben. A város fejlődése, a kereskedelemnek és az iparnak különösen a legutóbbi öt évben bekövetkezett nagyarányu nekilendülése azonban évi 90—120 előfizetővel szoktette föl ezt a számot s mire a tavaszi esztendőt lezárták, a 900-at is meghaladta a debreceni telefon-előfizetők száma. Ekkor már

egészen jól láthatta a nagyváradi postaigazgatóság, hogy a debreceni távbeszélő hivatal a mostani berendezésével és felszerelésével nem elégséges az igények kielégítésére, mindazonáltal egészen a legutolsó ideig semmit sem tett, hogy a fenyegető válságnak — mert minden tulzás nélkül válságosnak lehet nevezni a most reánk szakadt helyzetet — a telefon-központ fejlesztésével elejét vegye. — Ebben az esztendőben, mint ismeretes, számos új ipartelep, sok kereskedő üzlet, nyílt meg, nagy számmal alakultak pénzintézetek, amelyek a pillanatig sem nélkülözhetik a távbeszélőt a maguk üzleti tevékenységében. S bekövetkezett az kulturállamban hihetetlenül hangzó botrány, hogy a debreceni telefon-központ június hó végén megtagadta az új előfizetők föl vételét, mert újabb számok bekapcsolása a mai rendszer mellett lehetetlennek bizonyult.

Amikor ez a rendelkezés történt, a debreceni telefon-hivatalnak 970 előfizetője volt s többet nem volt képes fölvenni, mert az új jelentkezők elfogadására új váltók beszerzése vált szükségessé, az új váltót pedig a távbeszélő hivatal helyiségében nem lehetett elhelyezni.

Már több, mint egy hónapja ostromolták a jelentkezők a telefon-központot, amikor végre a nagyváradi posta-igazgatóság elhatározta, hogy „kibővíteti” a debreceni távbeszélő hivatalt. Ez a kibővítés két héttel ezelőtt vette kezdetét és abból áll, hogy eltávolítják a telefon-szoba és a várós-szoba közti falat, hozzáveszik még a mellette levő helyiségnek egy részét is, hogy így helyet csináljanak az új váltó számára. Ez az „átalakítási” vagy „kibővítési” munkát jó néhány hétig eltart, úgy hogy az új telefon-előfizetők, akiknek a száma 60—70-re rug, körülbelül szeptember végére remélhetik a bekapcsolásukat.

Ez volna a helyiség kibővítéséről szóló értesülésünk, ami tulajdonképen nem nagyon érdekli a közönséget s mi csupán azért közöljük, hogy a telefon-kapcsolást sürgetők tudhassák: meddig fogják megvárakoztatni őket.

Magának a telefon-központnak a fejlesztése meigit csak a nagyváradi postaigazgatóság rövidlátását igazolja. A postaigazgatóság megint csak a pillanatnyi szükség kielégítésére gondol s éppenséggel nem számol Debrecen kereskedelmi-, és ipari- és általános kulturális életének fejlődésével, a haladásnak azzal az arányával, amely már a legközelebbi jövőben egészen bizonyosra vehető. *Az új váltó fölállításával összesen 1200 előfizető számára lesz berendezve a debreceni telefon-központ*, vagyis nem egészen 200 újabb állomás számára. Ha csak a legutolsó esztendő adatait vesszük számításunk alapjául el lehetünk készülvé arra, hogy a jövő év végén ismét elbáll a mai helyzet, hogy megbénul a telefon. A mai állapotok megismétlődése azonban kiszámíthatatlan következményekkel fog járni, mert a mai helyiség több váltót nem fogadhat magába, mert jobban már nem bővíthető.

Ezen a botrányos állapotban nem is segíthet a mai rozoga posta-épületnek, Debrecen főtere szégyen foltjának, foltozása. Új postapalota emelésével lehet csak elejét venni a bajoknak, modern, nagyszabásu postapalota építésével, hogy megfelelő elhelyezést nyerhessen a posta- és a távirada-hivatal is, amely

Fehérneműt csipkefüggönyöket, női blousokat legszebben tisztít

Flacc-utca 42. sz. (Lamprecht palota).

Arany János-utca 15. sz.

FEUERSTEIN

mosó intézete Flacc utca 62.

nek személyzete ma csak egészsége kockáztatásával, igazán hősiés önfeláldozással bonyolíthatja le a mai kazamataszerű odukban a forgalmat olyan mintaszertűséggel, amelylyel a közönség általános elismerését szerezte meg magának.

A tavasz elején azt hittük, hogy lesz valami a postapalotából. Akkor ugyanis itt járt Siket Traján, a nagyváradai postaigazgató és nagy titokban tárgyalt erről a tervről a polgármesterrel. Ennek a tárgyalásnak semmi eredménye sem lett s az egész terv abban maradt. Pedig a városnak nem volna szabad elaludni engedni a postapalota ügyét, hanem bele kell kapcsolni azt az aktuális kérdések forgatagába. Nem lehet megelégedniünk az-azal, hogy amikor új postapalotát követelünk, azzal hallgattassanak el bennünket, hogy bemeszeli a mai rozzant posta-viskót, mint négy évvel ezelőtt tették, amikor a debreceni kereskedelmi- és iparkamara indított akciót új postapalota építése végett. Elég baj, hogy a kereskedelmi- és iparkamara akkor beérte ennyivel. Azt kell ugyanis hinnünk, hogy beérte, mert nem tudunk róla, hogy folytatta volna az akcióját; a ma közreadott évi jelentésében az egész telefon-ügyet egy icinyke-picinyke táblázattal tárgyalja le.

80.000 koronás váltóhamisítás.

Egy városi mérnök üzelmel.

Az elmúlt éjszaka a szabadkai rendőrség telefonon kérte föl a budapesti főkapitányságot, hogy a Meteor-szállodában tartóztassa le és további intézkedésig tartsa fogva Szücs Ervin zombori mérnököt, a ki váltókat hamisított.

Elmondta a telefonüzenet, hogy a Szabadkai közgazdasági bank részvénytársaság följelentést tett a szabadkai rendőrségen Szücs Ervin Ede volt városi mérnök ellen, aki augusztus 21-én megjelent a bankban és két darab, egyenként hatezer koronás váltót leszámítoltatott. A váltókon két előkelő zombori uriember neve szerepelt. A ravasz mérnök a váltókkal együtt bemutatott egy közjegyzőileg hitelesített tanusítványt is, a mely igazolta az aláírások valóságát.

A Szabadkai közgazdasági bank az okmány alapján kiízigette a mérnöknek a tizenkétezer koronát s most utólag kiderült, hogy úgy a két váltó, mint a közjegyzői tanusítvány hamis. Kiderült ezenkívül még az is, hogy Szücs Ervin Ede egyéb hamis váltókat is elhelyezett több szabadkai és zombori bankban, úgy, hogy hamis váltóira közel nyolcvanezer koronát szedett fel.

A budapesti főkapitányság a szabadkai rendőrség értesítése alapján azonnal detektiveket küldött a Meteor-szállodába, hogy tartóztassák le a váltóhamisító mérnököt. A szállodában azonban ilyen nevű ember nem volt szállva s a detektivek eredménytelenül tértek vissza.

Az inspekción tisztviselő erre telefonon pontos személyleirást kért a szabadkai rendőrségtől és miután ezt megkapta, a detektivek újra kimentek a Meteor-szállodába. — Sárközy detektív a kapott személyleirás alapján meg is találta a mérnököt a szállodában. Idegen nevet irt be a bejelentő lapra s ezért nem sikerült először fölhalálni.

Szücs Ervin Edét bevitték a detektivek a főkapitányságra, ahol beismerte a váltóhamisításokat. Az utolsó váltókértékével Budapestre jött s innen Amerikába akart vitor-

lázni, de időközben felfedezték, hogy a váltóalíráások hamisak s megtették a mérnök ellen a följelentést. Amikor zsebeit átkutatták, 18.060 korona készpénzt találtak nála. Ezzel az összeggel akart az újvilágban ekzisztenciát teremteni magának.

A budapesti főkapitányság a fogásról értesítette a szabadkai rendőrséget. — Szücs Ervin Edét még ma délután Szabadkára szállították s ott átadták a kir. ügyészségnek.

A politikai helyzet.

Csügged az obstrukciós tábor.

A politikának ma az volt a legérdekesebb eseménye, hogy az obstrukció már felhagyott a zárt ülésekkel, anélkül, hogy A Nap érdekében célt ért volna. A sajtótörvény azonban alighane mégis revízió alá kerül. — Lovászy Mártonnak, a lapok kolportázsának szabályozásáról szóló törvényjavaslatát, amelyet ma terjesztett a Házalé s amelynek indokolását a szerdai ülés napirendjére tüzték ki, pártkülönbség nélkül szívesen fogadják, ép-ugy mint Vázsonyi Vilmosnak a sajtószabadság biztosításáról szóló indítványát, amelyet a főváros tanácsa a szerdai rendkívüli közgyűléshez terjeszt.

A névszerinti szavazásokat ma folytatták s ez a régi műsor szerepel a vitarendezőök jövő heti programjában is. De az obstrukciós táborban már nagyon észlelhető az ernyedtség, mely az obstrukció közeli letörésének csálhatatlan előjele.

Már a baloldalon is hódít az a meggyőződés, hogy akkor, amikor annyi fontos törvényalkotás, amelyekhez most a sajtóreform is csatlakozott, várja mielőbbi parlamenti elintézését, akkor egészen céltalan a véderőreform elleni obstrukció.

Lovászy sajtótörvénytervezete.

Lovászy Mártonnak a képviselőház elé terjesztett törvénytervezetét a sajtótermékek terjesztéséről itt regisztráljuk:

1. §. Az 1848: 10. t.-c. 1. §. értelmében a sajtótermékek terjesztésének módját azok kiadói — mások jogainak sérelme nélkül szabadon választják meg.

2. §. Aki időszaki sajtótermékeket utcai elárulás útján kíván terjeszteni, köteles ebbeli szándékát a városokban a polgármesternél, járásokban a szolgabírónál nyilvántartás és tudomásul vétel végett bejelenteni. A tudomásul vétel meg nem tagadható. Akik az időszaki sajtótermékek utcai elárulásával iparszerűleg foglalkoznak, az említett hatóságok által nyilvántartandók és igazolvánnyal. azt a belügyminiszter rendeleteileg határozza meg.

3. §. Belföldön megjelenő időszaki sajtótermékektől a m. kir. postán és az m. kir. államvasutakon megfelelő viteldij ellenében való szállítás — bírói intézkedés esetét kivéve — meg nem tagadható. Az egyfajta sajtótermékek úgy a viteldij, mint a szállítás módozatai s a pályaudvarokon való árusítás tekintetében egyforma elbánásban részesítendők.

4. §. Utasítatik az igazságügyminiszter, hogy a sajtó útján elkövetett büntettek és vétések büntetéséről s az e körüli eljárásról je-

len törvény életbeléptétől számitott hat hó alatt törvényjavaslatot terjesszen be.

5. §. Jelen törvény kihirdetésekor életbelép s végrehajtásával a belügyi és igazságügyi miniszterek bizatnak meg.

Az obstrukció ellen.

Veszprémből táviratozzák: Veszprém vár megye állandó választmánya tegnap tartott gyűlésén tárgyalás alá vette Versecz város átiratát az obstrukció eleln. Az állandó választmány javasolta, hogy a törvényhatóság terjesszen hasonló szellemű feliratot a képviselőházhoz. Ezzel szemben az ellenzék ellenindítványt adott be, melyet Óváry Ferenc országgyűlési képviselő indokolt. Hosszabb vita után nagy szótöbbséggel elfogadták az állandó választmány javaslatát.

Temesvárról táviratozzák: A törvényhatósági bizottság harminc tagja beadványt intézett Telbisz Károly polgármesterhez, hogy e hó 28-ikára hívjon össze rendkívüli városi közgyűlést, amely elé az obstrukciót elitélő indítványt fognak terjeszteni.

Szegedről táviratozzák, hogy Lázár György polgármester a jövő héten rendkívüli városi közgyűlést hív egybe, amelyen Rózsa Izsó és társainak obstrukció ellenes indítványát tárgyalják.

A 350 éves városi nyomda

A jubiláris ünnepek programja.

Szeptember 17-én országgra szóló ünnepek közepe tartja meg a debreceni városi nyomda fennállásának 350 éves jubileumát. Nagyon izléses kiállítás meghívót küldött szét erre az alkalomra a jubileum rendezősege: Debrecen szab. kir. város tanácsa és a városi nyomda felügyelő bizottsága, közölvén egyszersmind az ünnepek rendjét, melyet a következőképen állapítottak meg:

I.

Szeptember 17-én délelőtt tíz órakor ünnepély a városháza közgyűlési termében:

1. Kovács József polgármester megnyitja.
2. Szávay Gyula ünnepi beszéde.
3. Csűrös Ferenc dr. ismerteti a városi nyomda történetét.
4. Üdvözlések.

II.

A Vidéki Nyomdatulajdonosok Országos Szövetségének igazgató választmányi ülése, mely az ünnepély után rögtön kezdetét veszi, továbbá ugyanazon szövetség debreceni kerületének alakuló ülése.

III.

Ünnepi ebéd délután egy órakor az Arany Bika szálloda disztermében.

Az ünnepély előtti napon, szeptember 16-án este 8 órakor a vendégek ismerkedési estélye lesz az Arany Bika szálloda udvarhelyiségében. A rendezőség kéri azokat, a kik az ünnepélyen részt akarnak venni, hogy azt a szándékukat szeptember 10-éig jelent-
sék be.

A jubiláris ünnepség alkalmából Csűrös Ferenc dr., a debreceni református főgimnáziumi mkiváló tanára megírta a debreceni városi nyomda történetét 1561-től 1911-ig. Az 504 oldalas vaskos kötet tizenegy fejezetben számol be a nyomda fejlődéséről, felölelve a legaprólékosabb mozzanatokat is, amelyeknek a városi nyomda életében szereplük volt.

Érdekes címlapmások, a XVI és XVII.

Debreczen-Belvárosi Takarékpénztár **Hitelt nyújt**
Részvénytársaság minden elfogadható formában
Piacz-utcza 41. sz. **Betétet 5%-kal kamatoztat.**

század debreceni nyomtatványainak hű reprodukciói tartják a művet, amelyhez kimerítő okmánytárat csatolt a szerző. A nyomda történetéről szóló művet a jubileum rendező-sége a meghívókkal együtt küldte szét.

Strassnoff N° II.

Egy álgógyszerész-segéd szélhámossága.

A pozsonyi és budapesti rendőrség most egy elsőrangú szélhámost lepezett le, a ki évek óta bolondította Magyarországon nagyobb városainak gyógyszerészeit, akik a szélhámost mindnyájan kiváló gentlemannek tartották. Legutóbb pozsonyi ismerőseit harmincezer koronával csapta be.

A szélhámós Ujváry, azelőtt Umrein Rezső Zoltán, aki gyógyszerészsegédnek mondta magát. Már hosszabb idő óta szélhámósodott, amikor három év előtt Pozsonyba került Polgár Gyula gyógyszerészhez, ahova Budapestre ajánlották. Ujváry megnyerő külseje jó benyomást keltett mindenütt. Megérkezésekor bemutatta a gyógyszerészi oklevelét, amelyen a budapesti egyetem pecsétje és aláírásai voltak s a melyet egy alkalmazója, mint a pozsonyi tisztifőorvosi hivatal teljesen rendben levőnek talált.

Pozsonyban nagyon megszerették Ujváryt, aki igen előkelő megjelenésű volt s azt mondta magáról, hogy édesanyja özvegy gróf Hallerné s hogy reá milliók örökség vár. Sőt felmutatott egy takarékpénztári könyvet is, amely 172000 koronáról szólott.

Ez év elején Ujváry egy másik gyógyszerész-társba lépett át, amikor Polgárnak Ujváryval valami pénzügyi differenciája támadt, amely azonban korrekt elintézést nyert. Polgár mégis gyanakodni és emiatt kutatni kezdett Ujváry multja iránt. Annál is inkább, mert utólag feltűnt neki, hogy amikor Ujváry a származásáról és diplomájáról beszélt, többször ellentmondásba keveredett. Gyanuját közölte a pozsonyi rendőrséggel is, amely azonban, miután városszerte korrekt embernek ismerték Ujváryt, nem akart nyomozást indítani. Végre is rendes gyógyszerészeti vizsgálatot tartottak, amikor az a szokás, hogy a segédek oklevelét is megszokták nézni. — Ez most is megtörtént, Ujváry habozás nélkül adta át oklevelét, amelyet a rendőrség kifogástalannak talált.

Polgár Gyula azonban nem nyugodott meg ebben, az időközben Pozsonyban látogatásban volt egyik fővárosi gyógyszerész-szel, aki a Gyógyszerészek Lapjának szerkesztője is, tovább nyomozott Ujváry multja után. Nyomozás közben csak arra jöttek rá, hogy Ujváry régi helyein több lényegtelen apró szabálytalanságot követett el és ezért helyét többször is változtatta. Ez év júliusában Ujváry valahogy megtudta, hogy a multja után kutatnak.

Ekkor főnökétől több napi szabadságot kért azzal a kifogással, hogy Bécsbe megy, ahol szemét operáltatni fogja. Ugyanezt mondotta barátainak és ismerőseinek, akikből kisebb-nagyobb kölcsönöket vett föl, összesen 30000 korona értékben s azután elutazott. Később derült ki, hogy nem Bécsbe ment, hanem Kattyánszky Ljubica nevű szeretőjével megszökött, először Hamburgba,

majd Abbáziába, végül Belgrádba ment. — Polgár ide is utána ment, de akkor Ujváry már Pancsovára ment, ahova Polgár az éjszakai órákban érkezett meg s azonnal a rendőrségre sietett, ahonnan egy rendőrgalmazó ment vele.

Az első gyógyszerész-társban, ahol bekapogtattak, megtalálták Ujváryt. Amikor ez meglátta Polgárt, lecsavarta a lámpát és a szomszédos mosókonyhába sietve, okmányait eltépte és elégette. Ezután bebocsátotta a rendőrséget és Polgárt. Először tiltakozott a gyanúsítás ellen, de amikor az elégett okmányokat megtalálták, mindent bevallott. Elmondta, hogy még 1908-ban a dekanatus egyik szolgájával összejárva, három diplomát szerzett s azok közül kettőt a maga nevére töltött ki, egyet üresen hagyott. Általában a szolgának 10000, Latkóczy Imre volt államtitkárnak 50000 koronát adott. A rendőrség azonban azt hiszi, hogy ez csak mese és Ujváry a diplomák blanket-táját az egyetemi nyomdából lopta vagy lopatta.

A pancsovai rendőrség ezután letartóztatta a gyógyszerész Strassnoffot, akit ma a pozsonyi kir. ügyészség fogházába szállítottak és megindították ellene a vizsgálatot közokirathamisítás és csalás miatt.

Sürgős a választói reform.

A miniszterelnök a törvényhatóságokhoz.

Amíg az ellenzéki fő- és alvezérek handabandázói szónokolnak, az alatt a kormányelnök a belügyminiszteriumban egész komolyan és lármá nélkül dolgozik a választójog reformjának előkészítésén.

Tudvalevőleg a reform alapjait a legutóbbi általános népszámlálás adatait fogják venni s ezért mindennél fontosabb és sürgősebb, hogy a népszámlálás statisztikája mielőbb készen legyen. A központi statisztikai hivatalban hónapok óta éjjel-nappal megfeszített munka folyik, de minden igyekezet hiábavaló, ha egyes közigazgatási hatóságok hátráltatják az eredmény kimutatását. A statisztikai hivatal ugyanis a hibásan, vagy hiányosan kitöltött népszámlálási lapokat helyesbítés végett visszaküldte, de képtelen azokat helyesen kitöltve visszakapni.

Ép ezért a belügyminiszterium ma sürgető leiratot küldött az összes törvényhatóságokhoz, ezek között Debrecen város és Hajdúvármegye közönségéhez is. A leirat szövegét így szól:

„A m. kir. központi statisztikai hivatal arról értesített, hogy a választói reform céljára szolgáló statisztikai munkálat befejezését, illetőleg a statisztikai hivatalnak erre való törekvését nagyon megnehezíti az a körülmény, hogy a városok polgármesterei, továbbá a községi- és körjegyzők a hiányok éshibák pótlása, illetve javítása végett kiküldött népszámlálási anyagot nem az új fontosságához mért gyorsasággal kezelik s ezt néha két-háromszori sürgetés dacára sem küldik vissza, sőt némelyik hónapokra terjedő halasztást kér, míg egy nagy rész még csak nem is válaszol a hivatal megkereséseire és sürgetéseire.

Felhívom címet, sürgősen utasítsa a községi és körjegyzőket, illetve intézkedjék, hogy a m. kir. Központi Statisztikai Hivaltól népszámlálási ügyben érkezett, vagy ezután érkező megkereséseknek haladéktalanul és a statisztikai hivatal által megszabott idő alatt elég tétessék.

Amennyiben pedig ezentul is késedelem mutatkoznék, Cim a mulasztókkal szemben szigorú megtorlást alkalmazzon,

amint magam részéről is netán felmerülő késedelmekért minden egyes konkrét panasz esetén a mulasztókat — tekintettel a szóban forgó ügy fontos és sürgős voltára — szigorú felelősségre fogom vonni“.

A munka kormánya tehát fontos és sürgős ügynek minősítette a választói jog reformját és dolgozik is érte, mialatt az egyesült és folyvást szét-szétváló ellenzék a képviselőházban azért tölti a drága időt, mert a választói jog kell neki. Hát nem a legcsunyább komédiát játsza az ellenzék?

Ez a rendelet azonban nem érinti Debrecen városát és Hajdúvármegyét, mert itt a népszámlálás pótló munkái is készen vannak már.

Képviselőválasztás Nádudvaron.

A munkapárt jelöltje Domahidy Viktor lesz.

Budapesti tudósítónk táviratozza, hogy a mai napon jogerőre emelkedett a budapesti kir. törvényszéknek az a végzése, melylyel Papp Elek, a nádudvari kerület országgyűlési képviselőjét agkori elme gyöngeség miatt gondnokság alá helyezte. A végzés jogerőre emelkedésének az a következménye, hogy Papp Elek kénytelen lemondani mandátumáról, illetőleg a képviselőház megszűntnek fogja nyilvánítani Papp Elek képviselői megbízatását. Ez valószínűleg már a jövő héten megtörténik, amikor az elnök közölni fogja a képviselőházzal a bíróság végzését és egyben fölhatalmazást kér a Háztól, hogy a nádudvari kerületben új választás kiírása iránt intézkedjék. A képviselőház elnöksége erről nyomban értesíteni fogja Hajdúvármegye központi választmányát, amely abban az esetben, ha a házelnökség leirata még a jövő héten megérkezik, nyomban összeül és úgy szeptember hó 20-ika tájára tűzi ki a nádudvari képviselőválasztás napját.

A nádudvari választókerületet korántse éri meglepetésszerűen az események ilyen folyamata. Itt már a tavasz óta el voltak készülve rá, hogy a kerület mandátuma üresedésbe jön s attól az időtől kezdve foglalkoztak már az új képviselőválasztás gondolatával, amikor Papp Elek súlyos anyagi zavarok közé jutott s a csőd veszedelme fenyegette. Ehhez képest a választási mozgalmak is megindultak s különösen azóta folytak nagyobb erővel, amikor a budapesti törvényszék meghozta Papp Elek ellen a gondnoksági zárlatot elrendelő végzését, minthogy akkor már nyilvánvaló volt, hogy az új választás kikerülhetetlen.

A kerület nemzeti munkapártja, mely a tavaszi általános választások idején hatalmas táborra szervezkedett már megállapodott abban a kérdésben, hogy kinek a nevével bocsátkozik a közel napokban meginduló választási hadjáratba. A nádudvari nemzeti munkapárt Domahidy Viktor szatmármegyei nagybirtokost óhajta képviselőjelöltül megnyerni, akinek nevével most esztendeje dicsőségesen hordozta elveinek lobogóját s akihez a választókerület polgárságát azóta igen szoros kötelékek fűzik. Mint ismeretes, Doma-

Reichmann

harisnya különlegességeit tekintse meg! — Női flór harisnya 90 fill.-től, ajour 95 fill.-től, selyem különlegességek. Gyermekek patent és flór harisnyákban nagy választék. Piacz-u. 85. Royal szállodával szemben

hídy Viktorral szemben igen kemény küzdelem árán sikerült Papp Eleknek megtartani mandátumát s hogy akkor a nemzeti munkapártnak nem sikerült elhódítani a nádudvari kerületet, abban nagy része volt annak a körülménynek, hogy a választópolgárok egy része Papp Elekben az öreg embert nem akarták elejteni s egyéb tisztán személyes momentumok játszottak közre a harc kimenetelében. Most ilyen tekintetek nem jöhetnek szóba. Ellenben rendkívül megkönnyíti a nemzeti munkapárt helyzetét az a körülmény, hogy Domahídy Viktorban a kerület odaadó, lelkes barátját tanulta megismerni a polgárság, amely a lefolyt esztendő során az általános politikai viszonyok hatása alatt különben is egyre nagyobb számban tömődött a nemzeti munkapárt zászlaja alá.

Amint a képviselőház elnökségétől a választ elrendelő leirat a vármegyéhez megérkezik, a nádudvari nemzeti munkapárt megtartja jelölő nagygyűlését, amelyen hivatalosan is kikiáltják Domahídy Viktort a kerület képviselőjelöltjéül.

HIREK.

— **Vasárnapi istentiszteletek.** A debreceni református templomokban vasárnap aug. 27-én tartandó istentiszteletek sorrendje: A Nagytemplomban prédikál Dicsőfi József lelkész, ágendázik Molnár Ferenc s.-lelkész, a Kistemplomban prédikál G. Szabó Gábor s.-lelkész, ágendázik Szele Miklós tanár, a Kosuth-utcai templomban prédikál Bartha Dezső s.-lelkész, ágendázik Szele György lelkész, az Ispótyai templomban prédikál Könyves Tóth Kálmán lelkész, ágendázik Boer Károly s.-lelkész, a városi szegényházban prédikál és urvacsorát oszt Molnár Zoltán s.-lelkész, a csapókeri imaházban prédikál és urvacsorát oszt Kovács János vallás okt. lelkész, a Homokkeri imaházban prédikál és urvacsorát oszt Nagy István főisk. szenior.

Az ágost. hitv. ev templomban vasárnap délelőtt 10 órakor Materny Lajos végzi az istentiszteletet.

— **Kozma László emléke.** Fővárosi tudósítónk jelenti: A Magyarországi Tanító Egyesületek Országos Szövetsége most tartotta meg évi rendes közgyűlését, amelyet megelőzően emlékünnepe volt Kozma Lászlónak, a Magyarországi Tanító Egyesületek Országos Szövetségének tiszteletbeli elnöke, a debreceni Tanítók árvaháza igazgatójának emléke felett. Előbb Benedek Vince elnök emlékezett meg a nagyérdemű elhunytáról, majd Csurka István debreceni igazgató-tanító mondott hatásos, igen szép emlékbeszédet. Ismertette Kozma László tevékenységét, a tanítóság érdekében kifejtett sikeres működését s azokat a nagy érdemeket, amelyeket a közéleti szereplése terén szerzett. A szép ünnepség keretében a tanítóság meleg szeretettel és tisztelettel adózott Kozma László emlékének.

— **A debreceni pénzügyi palota.** A pénzügyi palota ügyében ma a pénzügyminisztérium részéről Debrecenbe érkezett Splényi Ernő báró miniszteri titkár, aki Domahídy Elemér főispán társaságában ma délelőtt fölkereste hivatalában Kovács József polgármestert és vele hosszasan tárgyalt.

— **Rendkívüli közgyűlés a városnál.** A vízvezeték kiépítése ügyében és egyéb igen sürgős kérdések elintézése végett Debrecen város törvényhatósági bizottsága közelebbi rendkívüli közgyűlést tart. Kovács József polgármester ma értesítette a törvényhatósági bizottság tagjait, hogy ezen a közgyűlésen a következő ingatlanokra fog a névszerinti szavazás megejtetni: 1. Id. Prém Ferenc és neje tulajdonát képező Ajtó-utca 15. számú házastelek megvétele felett harmadizben. 2. Bihari István és neje tulajdonát képező Rakovszky-utca 2-ik számú házastelek megvétele felett harmadizben. 3. A tüdőbeteg szanatórium céljaira kijelölt nagyerdei terület átengedése felett harmadizben. 4. Tarbay József és neje tulajdonát képező Erzsébet-ut 52. számú házastelek vétele, esetleg kisajátítás útján megszerzése felett másodikizben. 5. Özv. Frits Józsefné és társai tulajdonát képező Erzsébet-ut 52. számú házastelek vétele, esetleg kisajátítás útján megszerzése felett másodikizben. 6. Vida Miklós és neje tulajdonát képező Homok-utca 30. számú házastelek megvétele felett másodikizben. 7. Özv. Szőke Sándorné tulajdonát képező Nyil-utca 82. sz. házastelek megvétele felett másodikizben. 8. Nagy Imre és neje tulajdonát képező Késés-utca 44-ik számú házastelek megvétele felett másodikizben. 9. A néhai Tor day Gábor örökösei tulajdonát képező Méliusz-tér 2-ik számú házastelek megvétele felett elsőizben. 10. Gyöngyösi Sándor és neje tulajdonát képező Baross-utca 1-ső számú házastelek megvétele felett elsőizben. 12. Özv. Ekli Jánosné tulajdonát képező Timár-utca 17-ik számú házastelek megvétele felett elsőizben.

— **Orvosi körökből.** Dr. Szenes Zsigmond gyermekorvos berlini tanulmányutjáról hazaérkezett, — rendeléseit megkezdte.

— **Hajdumegyei utasok kolera-vizsgálat alatt.** A fiumei hatóságok ma értesítették Hajdúvármegye alispánját, hogy Czibere János és felesége hajdumegyei munkások, a kik Amerikából vándorolta vissza, a kolera-tól fertőzött Fiumén át érkeztek Hajdúháza-ra. Az alispán azonnal megette az intézkedéseket, hogy Czibere János és feleségét öt napig megfigyeljék.

— **Elmaradt presbiteri ülés.** A ma délután három órára hídetett pesbiteri ülés elmaradt, mert a tagok nem jelentek meg kellő számban. Az elnökség az ülés megtartására e hó 29-ét kedd délután négy órát tűzte ki, amikor a mai ülésre kitűzött ügyeket fogják letárgyalni.

— **A kövezési munkák.** A városi tanács ma délben tizenkét órakor rendkívüli tanácsülést tartott, amelyen a kövezési munkák földmunkáiról tárgyaltak. A munkákat ugyanis eddig házilag kezelték s most egy vállalkozó ajánlatot tett, hogy olcsóbban végzi e a munkákat, miután azonban az ajánlat nem megfelelő, a tanács amellel foglalt állást, hogy a házikezelést tartja fenn.

— **Tűzhalál leánya sirján.** Kaposvárról táviratozzák: Borzalmas módon vetett véget életének egy bánkódó apa, aki egyetlen leányát veszítette el — özvegy lévén — nem tudott megbarátkozni azzal a gondolattal, hogy egészen magára maradt.

Vajda Károly szentmártoni birtokosnak egyetlen leányát két hónappal ezelőtt temették. Vajda azóta kerülte az embereket és mind erősebben fogta el a buskomorság. — Tegnap elhatározta, hogy véget vet az életének s virágot és petróleummal telt üveget véve magához, kiment a temetőbe a leánya

sirjához. A virágot letette a gyermeke sírjára, a ruháját pedig leöntötte petróleummal és meggyújtotta. Így rohant azután fel s alá a temető fái között, de senki sem volt a közelben, aki segítséget nyújthatott volna. Borzalmas égési sebeket szenvedve esett össze egy sirdomb mellett, ahonnan, mikor ráakadtak, a kórházba szállították. Még volt benne élet, de a kórházban még tegnap nagy kínok között meghalt.

— **A „Mezőség“ harmadosztályu kereseti adója.** Debrecen város adóügyi osztálya a következő hirdetményt bocsátotta ki: A „Mezőség“ kerület 1911-ik évi III. osztályu kereseti adó kiszámítási javaslat elkészülvén, az 1883. évi XLIV. t.-c. 16. §-a értelmében f. évi augusztus hó 28-ik napjától szeptember hó 4-ik napjáig a városi adóhivatalban 8 napi közszemlére lesz kitéve. Miről a t. adófizető közönség oly felhívással értesítették, hogy ezen lajstromokat említett helyen a hivatalos órák ideje alatt bármikor tekinthetnek meg s ha a kivetés ellen alapos kifogásuk volna: felszólalásaikat a helybeli m. k. pénzügyigazgatóságnál 15 nap alatt annyival inkább adják be, mivel az e tárgyban később beérkező panaszok figyelembe vétetni nem fognak.

— **Eljegyzés.** Kovács Lajos nevelt leányát, Erzsikét eljegyezte Kolozs Károly református tanító Ártándról.

— **Debreceni gazdák Szatmárnémetiben.** A Szatmárnémeti Gazdasági Egyesület szeptember 21-én tartja meg évi rendes közgyűlését és fennállásának száz éves évfordulója alkalmából rendezendő jubileumi ünnepségeket. Ugyanekkor kiállítás is lesz Szatmárnémetiben, amely szeptember 21-től október 2-ig tart. Az ünnepségre, gyűlésre és kiállításra meghívták a debreceni gazdákat is, akik közül igen sokan rándulnak át Szatmárnémetibe. Szeptember 21-én lesz a Gazdasági Egyesület közgyűlése és a kiállítás megnyitása, 28-án az Országos Magyar Gazda-Szövetség nagygyűlése, 29-én az Északkeleti Vármegyei Szövetkezetek Szövetségének gyűlése, október 1-én pedig a Vidéki Pénzügyintézetek Országos Szövetségének kongresszusa, ugyanaznap délután pedig a Lovaregylet lóversenyt rendez. Szeptember 25-én Lugoson lesz gazdaggyűlés, amelyen a debreceni gazdák szintén képviseltek magukat.

— Gyakori panasz olyanoknál, akiknek hashajtót kell használni, hogy „nekem ez vagy az a szer nem használ.”

Ez a panasz a valódi **Ferencz József-keserüvíznél** nem állja meg a helyét, mert ez a világhírű gyógyító ásványvíz, ha megfelelő adagot használunk, bármily természetű embernél elő tudja a kívánt hatást idézni. Erős, hirtelen eldugulásnál a reggeli előtt egy borospohárra való **Ferencz József-víz**et kell meginni s ezt egy óra múlva meg lehet ismételni. Ennek a szükségessége azonban csak ritkán következik be.

A forrásnál palackozott és kereskedésekben árusított igazi **Ferencz József-keserüvíz** megfelelő adagolásnál sohasem fog lehangoltságot előidézni, mint más hashajtóknál gyakran előfordul. Általánosságban egy fél boros pohárnyi is elegendő. Érzékenyebb természetű egyéneknek már ennél kisebb adag is előidézi a kívánt hatást.

— **Menyasszonyok, vőlegények.** Az elmúlt héten a debreceni m. kir. állami anyakönyvvezető előtt a következő párok jelentették be házasságkötési szándékukat: Harcsa József—Polónyi Zsuzsanna, Simon András—Tiba Mária, Seres Bálint—Varga Ma-

Gazdák figyelmébe!

A most zárult Nemzetközi Vas- és Gépipari ujdonságok és szabadalmak kiállításán résztvett összes mezőgazdasági gépgyárak közül egy-egy cégünk gyártmányai lettek a nagy díjjal, — a kiállítás

arany éremmel kitüntetve!

Kizárólag

Ráhrer Sándornál

Bácher-Melichár-Johnston gépgyárak fiók-telepe
Debrecen, Piac-u 43.

a Dréher sörcsarnok mellett, szemben az eddig raktárral.

ria, Fekete Sándor H. Nagy Erzsébet, Frank Imre—Schvarcz Etel, Fischer Jakab—Kreuzler Szeréna, Szalkai Sándor—Novák Piroška, Böszörményi László—Szabó Emma, Méhész Sándor—Kis Eszter, Spilberger Ferenc—Fleischer Éva, Pete István—Nagy Eszter, Szombati István—Kiss Klára, Madar Sándor—Laboncz Róza, Főríz Mihály—Varga Róza, Molnár Sándor—Cseke Julianna.

— **Siketnéma kosztosok.** A siketnémák intézetének igazgatója tanítványainak mintegy felét, fiukat és leányokat kiadja a városban egyes tisztességes családokhoz gondozásba, teljes ellátásba. Egy-egy ilyen gyermekért havonként 24 koronát fizet az igazgató. Akik magukhoz akarnak vállalni néhány ilyen gyermeket, az igazgatónál (Csapó-utca 35. sz.) máttól kezdve három napig délelőtt 10—12 órák között jelentkezhetnek.

— **Expressz-szerelm.** Nagyszalontán szélében-hosszában beszélnek egy pikáns esetről, amelynek aktív főhőse egy tehetséges nyomdászlegény. Az előzmények a tavasszal játszódtak le. Egy hangulatos, jázminillatos tavaszi napon, amikor, mint a költők állítják, minden szerelmet lehelt. A tehetséges fiatal ember heves ostromot intézett egy bájos leány ellen. A leány először hallott szerelmi vallomást és a szép szavak megszedítették. O Don Juan ettől még nagyobb szerelemre gyulladt és a balzsamos tavaszi nap varázsa alatt alig néhány óra múlva, egy másik leánynak magyarázta, hogy mi a szerelem. A második számú leány is ifjú volt és bohó, aki szintén nem tudott ellentállani a férfi forró öleléseinek. És mert a nyomdász már benn volt a gyakorlatban és a tavasz mámore perzselte a véré, még egy harmadik hölgyike apró lábai elé is oda borult. Ismételte a szerelmi vallomást és a harmadik nőcske sem tagadta meg a csókot... Ez egy szép tavaszi napon történt Nagyszalontán. Ez az egész expressz-hódítás. És mostanság három szalontai polgárcsaládban ujtották fel az „Ember tragédiájá”-nak ismeretes jelenetét. Ádám megkérdezte Évát:

— Hogy érzi magát?

És Éva sugta:

— Köszönöm kérdésed, anyának.

Három bösz apa revolverrel kereste a nyomdászt, ez azonban elmenekült. Erre a bírósághoz fordultak, hogy keresse meg a bíróság az apát. Háromszorosan keresse meg, mert három golya egyidőben való megérkezését várják Nagyszalontán...

— **Házasságok.** A debreceni m. kir. állami anyakönyvi hivatalban a következő párok kötötték házasságát: Simon Leopold—Geiger Máli, Bucsei István—Jóga Mária, Máté János—Töcséry Julianna, Papp György—Kiss Zsuzsanna, Dáry István—Héberling Róza, Tisler József—Vizel Eszter, Puffer Gusztáv—Kekasinszky Mária, Vértesi István—Mende Mária, Károlyi József—Gonda Ágnes, Korda István—L. Kovács Anna, Balázs Lajos—Kiss Rozália, Szabó Lajos—Nagy Róza, Kerékgyártó Sándor—Fehér Julianna, Csire Sándor—Bélési Margit.

— **Uj vállalat Debrecenben.** Waldmann Antal budapesti nagy vállalkozó, Debrecenben Teleky-utca 98. szám alatt központi fűtés és egészségügyi berendezések fiókvállalatot létesített és így módjában lesz építendő közönségünknek e téren is modernül berendezkedni. Waldmann eddig is már több épületet szerelt fel Debrecenben: így a Debreceni Első Takarékpénztárnál a központi fűtés, szellőztetés, csatornázás és porszívó berendezéseket létesítette, jelenleg pedig a Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bank, a református felsőbb leányiskola, dr. Vargha tanácsnok ur házáinak központi fűtése, vízvezeték és csatornázási berendezések munkálatait végzi. Waldmann Antal ország-szerte jó hírnévnek örvend, nagyobb említésre méltó munkálatai a többek között: a budapesti Párisi Nagy Áruház vízvezeték-, csatornázás-, szellőzés- és tüzendészeti berendezése, valamint hasonló berendezések létesítése, pld. Nagyváradon a gör. kath. plébáni rezidencián, a Szent Vince r. k. internátusban, Központi Takarékpénztárnál,

Moskovits Farkas és Társa cipőgyárában; Nagykárolyban a Szent László r. k. konviktusban, az Iparbank palotájában; Hagymás-kéren a cs. és kir. tűzörségi lövőiskolában, Déván a dévai színház építkezésén stb. Waldmannak itteni fióktelepedésével az a célja, hogy szolid és pontos, valamint jól kivitelezett berendezésekkel a debreceni piacot a maga részére megnyerje. Ajánljuk e megbízható céget a közönség pártoló figyelmébe.

— **A máv. műhely bádogosa** jövő hó 3-án ünneplik Nemes Sándor művezetőjük születési évfordulóját s ez alkalomból egy szép tablon fényképet nyújtanak át az ünnepeletnek. A szép kivitelű s jó izléssel összeállított kép néhány napig a nagytözsde kirakatában látható, a mely Burg Izsó fényképész műtermében készült és annak munkáját dicséri.

— **Rácz Sándor fővárosi tanár fuinter-nátusa.** (Budapest legszebb és legegészségesebb részén, a Dunaparton, a parlament mellett.) Fölvesz teljes ellátásra elemibe, polgáriba, reálba, gimnáziumba és kereskedelmibe járó tanulókat. Az intézet közvetlen közelében vannak az V. kerületi állami reáliskola és gimnázium, keresk. akadémia és felsőkereskedelmi, fővárosi polgári iskola. Az internátusban kiváló középiskolai és szaktanárok készítik elő a tanulókat leckéikre. Francia, német és angol, tanítás és beszélgetés, zene, torna. Magántanulóknak külön kurzusok. Prospektus szívesen küld az intézet igazgatója: Rácz Sándor fővárosi felső keresk. isk. tanár, V., Személynök-u. 7.

— **Az Alföldi Takarékpénztár** most költözik új palotájában levő üzlethelyiségeibe, alkalmunk volt e modernül berendezett s minden kényelemmel ellátott s meglepő szép butorzatát megtekinteni. E berendezést az Alföldi Takarékpénztár itt Debrecenben Kovács Gyula műasztalos cégnél készíttette 24 ezer koronáért, gyönyörű látvány, amint az ember belép a bankhelyiségbe, elől találjuk a közönség csarnokát feketére pácolt tölgyfából, zöld diszítéssel, mellette van a nagy pénztárterem fényezett diófából, rész-foglalatu üvegbetétekkel, azután külön termekben találjuk a titkári szobát palisander fából fényezve, az igazgatói szobát tölgyfából kékre pácolva, zöld tömítéssel, a vezérigazgatói szobát aransárga színű topolyafából, ami elragadóan szép s szinte meglepi a belépőt. A könyvelőség és levelezés butorai tölgyfából félig fényezve s végül találjuk a nagy fehér szobát, mely a személyzet ruhatára.

E berendezés ismét tanuságot ad, hogy ma már a műasztalosság teljesen fejlett Debrecenben s hogy bármilyen komplikált berendezést is képes előállítani. Értésülésünk szerint Kovács Gyula cégnek, kinek Darabos-utca 17. szám alatt van a nagy műhelye, úgy el van halmozva megrendelésekkel, hogy alig tud eleget tenni a sok megbízásnak, mi is ajánljuk e nagytehetségű műiparost a közönség figyelmébe.

— **Halálozások.** A mai napon a következők haláleseteit jelentették be a debreceni m. kir. állami anyakönyvi hivatalban: Szabó Margit református 5 hónapos, Sztanzovits János római katolikus 2 hónapos, Varga Erzsébet római katolikus 18 hónapos, Karosán Anna g. kath. 4 hónapos, Nánási József rómaikatolikus 17 hónapos, Tanka Macedon görögkatolikus 14 éves, Faragó Margit római katolikus 10 hónapos, Lusztig Endre izraelita 3 napos, özv. Eagi Jánosné római katolikus 76 éves.

— **Beiratás a Nöth zenekolába.** Beiratkozni lehet naponta d. e. 9—12-ig és d. u. 3—6-ig. Nagyon ajánlatos a prospektus megszerzése, amely részletes tájékoztatást nyújt.

Kapható díjtalanul Schmidt S. hangszerüzletében és az intézet helyiségében (Szent Anna-u. 18., a Róm. kath. gimnáziummal szemben.)

— **Elegáns nyakkendők 1 K-tól 4 K-ig Lengyel Samunál.** Telefon 835.

— **Értesítés.** Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy a Péterfia-utca 52. szám alatt levő Kassai Sörházat a mai naptól kezdve saját kezelésbe vettem át, hol is minden időben kitűnő magyar konyha és meleg ételekkel állandóan szolgálok. Abbonánsokat úgy étlap szerint, mint kihordásra a legolcsóbb árban elfogadok, főtörekvésem lesz a nagyközönség kényes izléseit kielégíteni. Hosszu évek óta e téren való működésem elég garanciát nyújt arra, hogy pontos s figyelmes kiszolgálással a pártfogást kiérdemeljem. Tisztelettel Müller Adolf, a Kassai Sörház tulajdonosa.

— **Svetits Intézet és róm. kath. gymn.** tankönyvei Antalffy József könyvkereskedésében szerzendők be.

— **Uj és ódon tankönyvek** valamennyi iskola részére Antalffy Józsefnél kaphatók.

— **Utolsó napok a cirkuszban.** Sajnálatos adjuk tudtára a n. é. közönségnek, hogy ezen jó hírnévnek örvendő és kitűnő cirkusznak már távozni kell városunkból, miután kötelezettségei más városba szőlítják. Világhírű attrakciói és műsora meg is érdemli a folytonos telt házakat. Ugy értesülünk, hogy holnap, vasárnap két előadással, hétfőn este befejezi sikereiben gazdag debreceni működését.

Megnyílt a
GLÜCKEDE
ujonnan berendezett
cipő-, kalap- és uridivat üzlete
a debreceni első takaréknál új épületében.
Figyelmes kiszolgálás. Olcsó szabott árak.
Telefon 602.

— **A Polgári Takaréknál és Segélyszövetkezet** Debrecenben, Plac-utca 73. sz. f. évi augusztus hó 20-án megalakította a XVI-ik új évtársulatát, amelyre már a mai naptól kezdve betáblázás, kezesség és értékpapír fedezet mellett ház és földvételekhez, építkezésekhez előnyös feltételek mellett igen olcsó hosszú lejáratú kisebb heti befizetésekkel könnyen törleszthető minden levonástól mentes kölcsönöket folyósít. Régi terhes tartozásokat előnyös feltételek mellett gyorsan convertál.

Órák, ékszerek, ezüstneműek
eddig nem létezett olcsó árakon
Sándor Armin
legsolidabb alapon álló üzletében
DEBRECZEN, Plac-u. 41. (Dréher sörcsarnok mellett)
Órajavitások, ékszer alakítások, kiváló gondval, legolcsóbban!

— **A Nemzeti Kávéházban** ma és mindennap elsőrangú orfeum előadás fővárosi műsorral. Fellépnek Németh Elza énekesnő, Anna von Beer táncosnő, berlini szépség, Kuti Piroška énekesnő, szenzációs, itt először rövid vendégtájká miss Jahada angol ének- és táncosnőnek, chikágói kreol szépség, Mary Itar előadó művésznő, Hilda Wels átváltozó táncosnő, a Bécsi Molin Rouge v. tagja, Dévai Sándor rendező, Arányi József tánckomikus, Ernst Altschul karmester. Teljesen új bohózatok. Kezdeté 9 órákor. Szives pártfogást kér Rosner A. kávé.

SALVATOR kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás
vese- és hólyagbajoknál, kösvényneél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatása. Természetes vasmentes savanyúvíz.
Kapható érvényvízkereskedésekben és gyógyszerárúházban. SCHULTES AGOST Szinye-Lipóczi Salvatorforrás-vízlelet Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

— Kalapok, nyakkendők stb. az előrehaladott idény miatt mélyen leszállított árban kaphatók. Györfi Testvéreké, Debrecen, Piac-utca 30.

— Kézimunkák nagyon olcsón lesznek eladva, míg a vakáció tart. Krausz Gyula üzletében, Kossuth-utca 15.

— Külföldi fürdőkre utazók idegen pénzeket legjutányosabban a Bank és Váltóüzlet r. t.-nál Kossuth-utca 3. szerezhetnek be, hol bármely európai városra vagy fürdőhelyre hitellevelek is állíttatnak ki.

Legnagyobb választék
harisnyákban
kötött és szövött árukban
Márton Gyula és Fia
ujjonnan berendezett **urí és női divat üzletében**
Főter- és Simonffy-u. sarok, a városházával szemben. — Flók üzlet nincsen.

A legújabb kor igényeinek megfelelő angol és francia
női ruha divattermet
nyitottam, magam a nagyérdemű hölgyközönség szíves pártfogásába ajánlván.
Kiváló tisztelettel
KATZ RÓZA, Piac-u. 56.
Urí lányokat szabni és varni tanítok.

Csak azoknak a cigarettázóknak

a kik egészségükre való tekintetből nem sajnálnak naponta 1-2 fillérrel többet kiadni:

Clubspecialité 120 lap 20 fillér
70 „ 12 „
1 dohoz (100) hüvely 70 „

Védjegy.
Bárki feladja címét egy levelezőlapon
Halász Ferencnek, Budapest,
VII., Nefelejts-utca 4.

kap próbául 2 könyvecskét ingyen és bérmentve.

Orvosi tanácsra a lapok nyomatlanok, de **minden lapocskában** benne van a védjegy és a gyáros aláírása „MODIANO“ viznyomással.

Kapható mindenütt.

— Intézeti fehérnemű leányok és fiúk részére, előírás szerint. Iskolás fiúknak és leányoknak kész fehérneműk, zsebkendők, harisnyák, paplanok, matracok, flanel- és triko-paplanok és ágyterítők, kitűnő minőségben, nagy választékban és jutányos áron kaphatók **Kardos László** vászon, menyasszonyi kelengye és kész fehérneműk nagykereskedésében Debrecen, Kossuth-u. 9. Alapított 1831. Telefon 113.

— **Goldstein Karolina**, első debreceni orvosilag elismert mellfűzőterme. A megyeházzal szemben levő Miklós-utca 5. szám alá lett áthelyezve.

Csipke, tüll és szövet függönyök, ágy és asztalterítők, kókusz szőnyegek, lábtörölők, paplanok, matracok **Kardos Lászlónál** Kossuth-u. 9.

— Modern fallképekben állandó újdonságok **Thaisz Arthur** papíráruházában.

— Könyvelésben járatos leány, üzletemben azonnal felvétetik. Cim a kiadóhivatásban.

aki egészséges bőrápolásra tart, különösen nyári szeplőt eltűzni és ezért puha finom ezüst bőrét és fehér arcszint elérni és megtartani óhajt, mosakodjék csakis
Egy hölgy
Steckenpferd-illomszappannal
(Márka bottó.)
Bergmann & Co., Tetschen a E.
Darabja 80 f. Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és parfümüzletekben stb.

TÖRVÉNYKÉZÉS.

Gondatlan hajtás. A debreceni kir. törvényszék büntető tanácsa ma tartott tárgyalásán 30 korona pénzbüntetésre ítélte Szőlősi Károly püspökladányi lakost, amiért két lovas szekerevel elütötte L. Rác Sándor munkást, aki súlyos sérüléseket szenvedett.

Konyhaberendezés lopásból Papp Erzsi cselédeleány igyes háziszarka volt s munkaadójától, amit lehetett, ellopott. Konyhaeszközöket, élelmiszereket emelt el s azokat Fehér Gáborné született Papp Eszternek adta el, aki azokból konyháját rendezte be s főzött. A debreceni kir. törvényszék igazdaság miatt Fehér Gábornét tizennégy napi fogházra ítélte.

Butorcsarnok megnyílt

Hunyadi utoza 17. szám
(Demetrovlos-palotában.)

A csarnokban eladott műbutorokért

Kovács Gyula

műbutorgyáros 2 évi jótállást vállal.

Órák és ékszerek

nagy választékban **rendkívül olcsón** kaphatók

BAUER KÁROLY

órás és ékszerész

Piac-u. 75. szám.

Tessék kirakatomat megtekinteni, ahol minden tárgyon szabott ár van feltüntetve.

Kitüntette a Bécsi, Párisi és Londoni kiállításokon aranyéremmel és oklevéllel.

Csuz, köszvény, reuma

ellen a legjobb házi szer a híres

KIRALY BALZSAM!

Hatása némely esetben mégelő, amennyiben gyakrabban idült több eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalomak teljesen megszűnteti.

Fog és fejtárást 5 perc alatt megszüntet

Egy nagy üveg ára 2 kor. teljes használati utasi tással. Kapható a feltaláló és készítő

GRÓSZ NAGY FERENCZ gyógyszerárban

Kossuth-u. 8. Kőcsönös Segélyző-Egyet. u. 2 emeletos palotájában.

NESTLÉ

gyermeklisztje

vízzel felfőzve
csecsemők, gyermekek, valamint
gyomorbetegségek

régbevált tápláléka

50 év óta kipróbálva

és orvosilag ajánlván

Tiszta alpesi tejet

tartalmaz

1 dohoz 1 kor. 80 fill.

minden gyógyszerárban és

drogeriában kapható.

Prospektus ugyanott.

Regény-csarnok.

FEHÉR FALAK.

REGÉNY.

Irta: **MAX PEMBERTON.**

Fordította: **Szebenvel József.**

— De már a kápolna is ég. Itt veszünk el kegyelmes urnóm, ha idejében nem menekülünk.

— Menjete barátaim, menjete az ég szerelmére.

Nem tudták, mit feleljenek. Csufolódó nevetés hallatszott fel alulról, ami új veszélyeket sejtetett. És az ezer év előtti építések semmiségek voltak azokhoz képest, akik naftát és dinamitot tudtak az épület falai alá rakni. Ime, a bánya segítette a bányatulajdonos ellenségeit öldöklő eszközökhöz. Nagy gazemberek, sötétlelkűek feljöttek a napra, hogy a rabkai kastélyt lerombolják. A levegő égő szesszel volt tele és az egész föld remgett, mikor a dinamit felrobbant.

Rémes óra volt ez, de azért mindazok közt, akik átéltek, Ulusia emelte legmagasabbra a fejét.

A rémület látványa inkább elragadta, mint félelmet keltett benne, de az esetleges következményeit sem tudta elképzelni még. Köröskörül a lángok már magasban lobogtak és a kastély a tüztengerben úgy állt, fehéren, hidegen, büszkén, mint egy százados emlékoszlop, dacosan, áttörhetetlenül. Robbanó dörgések már tépdésték a külső falakat, mészkövek repültek felfelé, mint a mozsárgyú dugói, a lángok pedig röpködtek ide-oda és majdnem megörjítették a tömeget, amely felszabadította azokat. De maga a nagy épület bizonyára átéli ezt az éjszakát. Ulusia legalább azt hitte. Ugy tetszett neki, hogy ez a hatalmas darab úgy áll itt, mint egy áttörhetetlen barrikád, ledönthetetlen szikla és a csodák se tudják lerombolni. Az emberek már bölcsebbek voltak. Ők tudták, hogy a pokol már ott van a fejük fölött.

— Azt kívánja, kegyelmes urnóm, hogy elpusztuljunk itt?

A keze intésével tovább küldte őket és az ékszerai csillogtak a tűzben.

— Nem mondtam, hogy mehettek? Mért nem fogadtok szót?

A fiatal Franz akart valami becsületes érveléssel válaszolni, de az öreg elhuzta és ő beszélt az urnójukhoz.

— Hiába várunk, kegyelmes urnóm, az óra még nem ütött. Könyörgöm, hallgass ránk.

— Milyen óráról beszélsz, Márton?

— Az óráról, amelyben ő visszatér.

— Oh mese, mese. Mért nem hallgatnak meg ezek az emberek? Nincs-e nekem is

Nagymagyaralföldi Bank Részvénytársaság

Debreczen, Piac utca 73. sz. (Tihanyi-ház.)

Telefon 897.

Telefon 897.

Elfogadunk

betéteket takarékkönyvekre vagy folyószámlára. — Leszámitolunk váltókat. — Hitelt nyújtunk folyószámlára váltó vagy értékpapir fedezet mellett. — Törlesztési jelzők kölcsönöket nyújtunk 15-65 évi időtartamra. — Előlegek értékpapirokra. — Bel- és külföldi pénznemek és értékpapírok adás-vétele. — Parcellázási műveletek és mezőgazdasággal kapcsolatos mindennemű üzletek. — Értékek átvétele megőrzés és kezeles végett (safe deposit.) Árukereskedelmi üzletek. Ipari, kereskedelmi, mezőgazdasági vállalatok finanszírozása. Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgató.

betéteket takarékkönyvekre vagy folyószámlára. — Leszámitolunk váltókat. — Hitelt nyújtunk folyószámlára váltó vagy értékpapir fedezet mellett. — Törlesztési jelzők kölcsönöket nyújtunk 15-65 évi időtartamra. — Előlegek értékpapirokra. — Bel- és külföldi pénznemek és értékpapírok adás-vétele. — Parcellázási műveletek és mezőgazdasággal kapcsolatos mindennemű üzletek. — Értékek átvétele megőrzés és kezeles végett (safe deposit.) Árukereskedelmi üzletek. Ipari, kereskedelmi, mezőgazdasági vállalatok finanszírozása. Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgató.

Állandó betétek

után 5%

netto kamatot fizetünk.

annyi jogom, mint más bűnösnek, akit elítélnek? Micsoda örület jött rájuk?

— Esztendő elnyomatása követel igazságot, kegyelmes urnó. Ez az óra megfizeti nekik mindazt, amiért szenvedtek. Okoskodást hallgatnának, de az igazság elszaladt mellettük.

— Akkor legyen az igazságnak is elég-tétele. Itt fogok elpusztulni Rabkával együtt. Ha ez a sorsom, akkor rendben van. Tudjátok, hogy mit tett volna Fülöp gróf?

Valmi helyeslőfélt mormogott és imádkozni kezdett magában, hogy a nagy falak kibírják a tüzet. Ulusia azonban észrevette, hogy nemcsak a tüz volt az egyetlen veszedelem. A tömegben benn hirtelen mozgás támadt, izgatott csoportok furakodtak előre és egy embert emeltek magasra, aki a hátul állókhoz szólt és létrát követelt tőlük. Nemsokár hallotta a kiáltást:

— Itt van a bölc Jura!

Ötszázan is szorongtak körülötte és boldog volt, aki a ruháját megérintette.

— Megszökött a börtönőreitől.

— Jura csodát mivelt megint.

De Jura viszalökte őket és amint a létra előkerült, sebesen futott fel a fokain. Azonban mikor már a végére ért, még mindig nyolc méternyire volt a terrasz alatt. A széles, hatalmas oszlopon kuszott fölfelé Jura. A tömegből a bámulat és meglepetés moraja zúgott föl. Amint a létrát visszarugta maga mögött, az ijedtség és a megrettenés fogta el őket.

— Jaj, ha se föl, se le!

Vas karokkal és vas ujjakkal fogódzott és kuszott, mint egy tengerész az árbocon, amíg a terrasz padlóját elfoghatta.

— Már fel ért, már fenn van, — kiáltotta a nép és örömmujongás váltotta fel a szorongás érzetét. Ezer torokból tört fel a diadalordítás. Azt hitték, megragadja a nőt és a halálra szorított testét ledobja közéjük. Ezt a csodás látványt várták.

Egy pillanatig néma csend volt, amíg az ember a terrasz korlátján átvette magát. A csodálkozó nép hamarosan kész volt árulásra gondolni, mikor az öreg Mártont megpillantották, hogy térdre veti magát Jura előtt és áldólag emeli fel a kezét. Láták, hogy Jura karjaiba emeli a leányt és vissza viszi a házba. Szinte hallották, amint Franz könyörög az apjának, hogy hagyják el a házat és azután, mintha hirtelen mindent megértettek volna, olyan dühödt ordítás keletkezett, hogy a hegyek is megremegtek bele.

(Folyt. köv.)

ri, kereskedelmi mozgalomban; hathatósan képviselte a kereskedelmi és ipari érdekeket a közhatóságok idevonatkozó funkcióinál. Erőteljes szakoktatásfejlesztési tevékenységet fejtett ki továbbá, jelentős anyagi áldozatokat hozván szakiskolák támogatására, iskolai tanulmányuti ösztöndíjakra. Széles körű akciót folytatott a kamara a vasúti, postatávíró és telefon-forgalom javítása érdekében; továbbá különféle vámügyekben.

A kerület közgazdasági viszonyai leírásánál érdekes fejezeteket találunk a kívándorlásról, mely a debreceni kerület felvidéki népét ma is nagyban vonja el, főleg Amerikába; ezután a munkásviszonyokról, majd az egyes kereskedelmi és ipari szakmák mult évi helyzetéről a közlekedési, hitelügyi viszonyokról, végül Debrecen város kövezetvámjáról írottakat. Aki a debreceni kamara kerületének viszonyait és a kamara tevékenységét megismerni kívánja, előnyösen használhatja a kamara adatgazdag jelentését.

Az évi jelentéshez a kamara nagyszámú nagyobb tanulmányai közül csatolva találjuk a kézműipar állami támogatásáról írt és a debreceni kamara kerület kézműiparát beszédes grafikonokban is bemutató tanulmányt, továbbá a váltófog nemzetközi egysegítéséről, végül Debrecen város kövezetvámjáról írottakat. Aki a debreceni kamara kerületének viszonyait és a kamara tevékenységét megismerni kívánja, előnyösen használhatja a kamara adatgazdag jelentését.

Terménynyitözsde

Schwarcz E. debreczeni uizományos távirati jelentése. Budapest, 1911. aug. 26.

Készáru változatlan.

1911. októberi buza	11.56	—
1912. ápr. buza	11.75	—
1911. októberi rozs	9.79	—
1911. ápr. rozs	10.06	—
1911. okt. zab	8.94	—
1912. máj. tengeri	8.40	—
1911. aug. tengeri	—	—
1912. szept. tengeri	8.18	—
1911. jul. tengeri	—	—

Ingatlanok forgalma.

Vértesi Ferenc és neje Nagy Eszter veszik a debreceni 366. sz. tjk.-ben foglalt Csillag-utca 98. sz. házat Bancsi Istvántól 8000 koronáért.

Szüics István és neje Takács Erzsébet veszi a debreceni 8421. sz. tjk.-ben foglalt 565 négyszög öl Hatvan-utca kerti szőlőt Fischer Simontól 6700 koronáért.

Kovács Benjámín és neje Szabó Juliánna veszik a debreceni 894. sz. tjk.-ben foglalt Ötvös-utca 37. sz. házat özv. Nagy Mártonné és társaitól 6800 koronáért.

Erdődy Lajos és neje Munkácsi Zsuzsanna veszik a debreceni 8379. sz. tjk.-ben foglalt 314 négyszög öl séta-kerti szőlőt Dienes Barna és neje Pusztai Ilonától 31490 koronáért.

Fülöp Juliánna veszi a debreceni 4538. sz. tjk.-ben foglalt 819 négyszög öl Csapó-kerti szőlőt Kónya Lajos és neje Papler Verontól 6800 koronáért.

Hevesi Gábor veszi a debreceni 9174. sz. tjk.-ben Mélinsztér 4. sz. házat Batori Józseftől 29000 koronáért.

Sándor József és neje Havalai Róza veszik a debreceni 1958. sz. tjk.-ben foglalt Vendég-utca 72. sz. házat Tokaji István és neje Dajka Zsuzsánnától 5000 koronáért.

Kis Mihályné Erdei Zsuzsanna veszi a debreceni 6758 sz. tjk.-ben foglalt 384 négyszög öl Varga-kerti szőlőt a Kis Józsefet illető 2/4 részt 3000 koronáért.

Megnyílt! Megnyílt!

Szabó Miklós

kész férfi-, nő- és gyermekruha nagy-áruház

DEBRECZEN, Piac-utca 61. szám. (Fischer-palotában, Szt.-Anna-utczával szemben.)

Külön termék mérték utáni rendelésekre.

NYILTTÉR.

Legjobb ital

NATTONI/FÉLE
GLESSHÜBLER
SAVANYÓVIZ

KÖZGAZDASÁG.

A KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARA ÉVI JELENTÉSE.

Beszámoló 1910-ről.

A debreceni kerületi kereskedelmi és iparkamara most adta közre az elmúlt év közgazdasági viszonyairól és a kamara működéséről évi jelentését. A kamara tevékenységéről beszámoló rész tartalmaz munkaprogramot és szép eredményeket mutat. Élénk részt vett a kamara a közgazdasági törvényhozás előkészítésében, országos ipa-

Értesítés.

A nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, hogy

butor üzletemet

az utcai helyiségből ugyanazon házban hol eddig is volt Piac utca 44. sz. Dr. Ujfalussy-ház udvari helyiségébe helyeztem be, hol is óriási választékot tartok mindenféle stílusú asztalos és kártyás butorokból. Teljes mennyasszonyi kelengyék azonnal készen. Tisztességes és pontos kiszolgálás.

Varga József butorkereskedő, asztalos, kártyás és díszítő műhely Debreczen, Piac 44. az udvarban. Telefon 377.

Kartelen kívül.

MEZŐ ÁRMIN

épületi, deszka és cserépkereskedése, Wessélónyi-tér 6 szám alatt (Bertagőzmalom mellett.) Kolarit elszigetelő lemez kizárólagos egyed árusítása. —

Kartelen kívül,

tehát olcsó árak. mindenkinek saját érdekei — hogy szükségletét nálam szerezzé be. —

Forró napokon

kiváló húsléves gyors elkészítésére különösen alkalmas a

MAGGI kocka, drbjá 5 f.

Minden kocka csupán forró vízzel leöntve azonnal 1 tányér kész húslévest ad.

A bevásárlásnál figyeljünk mindig a MAGGI névre és a keresztcsillag védjegyre.

Más kocka nem a MAGGI cégtől való.

Vasöntöde kazán és gépműhely

elvállal mindenféle vasöntéseket, kazán és gépmunkákat a legolcsóbb árak mellett. Kutszivatnyuk, szőlőprések és egyes részei kaphatók

Fái Bertalan

Debreczen, Hortobágy gőzmalom mellett.

Tanulók felvételtnek.

Tetra ruházat.

Férfi ing, — Férfi alsó nadrág, Fűrdő köpenyek és lepedők.

Gyermek ujjas, nadrág és polonka. Ajánlható kitűnő minőségek.

Donogán és Somossy

özégnél

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Házlebontás miatt!

Mindennemű rajzolt, kezdett és kész kézi munkák, Férfi, Női és gyermek harisnyák, öv zsinórok gyári áron árusítatnak **FÜSTÖS DEZSŐ** kézimunka üzletében **Piac-utca 12.** **Harisnya fejelés. — Fehér és színes hímzés vállalat**

ELSŐRANGU GYÓGYFÜRDŐ
LIPIK SZLAVONIA
ALKALMUS, SÓS, JÓDOS VIZEK
Radioaktív források
BIZTOSAN GYÓGYIT
rheumát, ischiast, anyagcsere-szavarokat, cukorbetegséget, alkati bajokat, gyermek-kórokat, csonttöréseket és izomszűnőket.
Idény egész éven át! Kivánatra prospektus ingyen!

Rosenfeld Róza

speciál fűzőkészítő
Piac-utca 56. sz. alatt.
Készít jótállás mellett az utolsó divat szerint, elől egyenes, reform, orvosilag ellismert **gyomorvédő fűzőket.**

Harkótokot s minden e szakmába vágó munkát. Nagy raktár párisi és brüsseli modellek után készült minden kivitelű fűzőkben, melltartó és egyenes tartókban.

Árak előnyösek.

Ugyanott varró és tanuló leányok felvétetnek.

Műhely áthelyezés.

Van szerencsém tisztelt megrendelőimet értesíteni, hogy **lakatos műhelyemet** Szalkai-u. 4. szám alól Miklós-utca 18. szám alá helyeztem át. Tisztelettel
NAGY LAJOS lakatos mester

Csomagolt Vasaló szén

darabos és apró faszén, tűzifa aprítva és olaszra. Valódi porosz kőszén és kovács kőszén legolcsóbb árban házhoz szállítva kapható

Jakobovits Testvéreknél
Hatvan-u. 9. — Telefon 280.

Waggon vételnél kedvezményes ár. ::

„Gyöngyvirág Crème“

az arozkrémek gyöngye!

Szeplő, mélyfoltok, pattanások s bőrbajok ellen kiváló jó szer. **Sil-márvá, fehérre és lágyító teszi az arcbőrt!** Sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz. A nappalra való kréme nem zsíroz, míg az éjjelre való zsíroz. Egy tégely ára 1 korona.

Kapható:

Mihalovits Jenő

„Kigyó“ című gyógyszer-tárában,
DEBRECZEN.

Eladó

a Postakertben, Posta-utca 5. szám alatt, közvetlen szemben a fémipariskolával 2109 négyszögöl terület egészben vagy részben.

Értekezhetni ugyanott a tulajdonosnál.

Tiszta agyagból készült szép és jó

cserép, fali téglá

és legszebb

nyersfalazati téglá

csak a

Karczagi
agyagiparnál

Karczagon szereshető be.

500 koronát

fizetek annak, ki a **Bartilla fogvizének** használatát mellett üvege 80 fillér valaha ismét fogfájást kap, vagy szája büzlök. **Bartilla, Winkler Ede, Wien, 1911.** Sommergasse 1. — Kapható Debreczen minden gyógyszer-tárában és drogueriában. Csakis „Bartilla fogviz.”-kérendő. Hamisítások bejelentése jól jutalmazatik. O helyekre hol nem kapható, bérmentve küldök 7 üvegre 5 kor. 80 fillérért.

Debreczeni Gazdák Bankja Részvénytársaság.**Felhívás****elővételi jog gyakorlására és részvény aláírásra.**

A folyó évi január hó 5-én tartott alakuló közgyűlésünk az 500.000 koronában megállapított részvénytőkének 2500 drb. 200 koronás n. é. névre szóló új részvény kibocsátása által 1.000.000 koronára való felemelését határozta el. Ezen határozat végrehajtása a régi részvénytőkének teljes befizetése által időszzerűvé vált, minek folytán tudomására hozzuk t. részvényeseinknek és a közönségnek, hogy a részvényki-bocsátás módjait a következőképen állapítottuk meg:

Az új részvények a régiakkal teljesen egyenlő jogokban részesülnek. A kibocsátási ár 205 korona, mely összegből 65 korona folyó évi szeptember hó 15-ig, 70 korona október hó 31-ig és 70 korona november hó 30-ig fizetendő ki pénztárunknál. (Kossuth-utca 17.)

Az új részvényeknek a fenti árban való átvétele a régi részvényeseknek van fentartva olyképen, hogy minden régi részvény birtoklása egy új részvény átvételére jogosít.

Felhívjuk t. részvényeseinket, hogy az elővételi jogot intézetünknel régi részvényeik felmutatása mellett legkésőbb 1911. szeptember hó 15-ig gyakorolják, mely alkalommal az első részlet azonnal kifizetendő lesz.

Azon részvényeket, melyekre nézve az elővételi jog nem gyakoroltatott, 1911. szeptember 16-tól kezdve ugyancsak 205 korona árban — a már említett fizetési feltételek mellett — nyilvános jegyzésre bocsátjuk.

Felhívjuk tehát mindazokat, akik a debreczeni és a hajdumegyei gazdaközönség különleges érdekeinek támogatása céljából alapított intézetünk további fejlesztésében részt akarnak venni, hogy ebbeli szándékukat az intézet vezetőségével idejekorán közölni sziveskedjenek, mert sulyt helyezünk arra, hogy a fennmaradó részvények, úgy mint az első kibocsátású részvények is, lehetőleg a gazdaközönség körében találjanak elhelyezést.

Kelt Debreczenben, 1911. augusztus 23-án.

A Debreczeni Gazdák Bankja Részvénytársaság
igazgatósága.

Apró hirdetések.

Minden szó 5 fillér.

Levelezés.

Férhez menne földbirtokos 21 éves leánya 250,000 K vagyonnal, továbbá sok száz vagyonos magyar, német, orosz és amerikai hölgy stb. Komoly szándéku urak (vagyon vallás, foglalkozás mellékes) azonnal teljesen díjmentes felvilágosítást kapnak. L. Schlesinger, Berlin 18.

A. A.-nak levele van főposta restante általa jelzett jellegre Hubertustól.

Betöltendő.

Szakképzett üzletvezető ujonnan épített szálloda kávéház, vendéglő és borüzlet részére felvétetik Hatvan-utca 61. Emerich Arnoldnál

Német elemi iskolába járó fiut Szepességen havi olcsó ellátással felveszek. Csizmár Andor fodrász Szepes-Merény.

Egy tanuló felvétetik Félégyházy János fűszer kereskedésében Piacz és Miklós-utca sarok.

Férfi és női divat cikkekben jártas segéd, ki önállóan egy üzletet vezetni tud, felvétetik. Ugyanott egy pénztárnoknő, valamint egy ügyes elárúsítónő is. Czim a kiadóhivatalban.

Intézet szolgáknak és szakácsnőnek gyermektelen házaspár internátusba felvétetik. Jelentkezni lehet Darabos-u. 15.

Éjjeles fiu felvétetik a kiadóhivatalban.

Keresek elsejére uri család részére egy jóra való szakácsnét. Cim a kiadóba megtudható.

Tanoncz kitűnő mesterséghez felvétetik. Czim a kiadóhivatalban.

Nyomdásztanoncz, ki 14 életévét betöltötte és két középiskolát végzett, felvétetik Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piacz-u. 49.

Adás-vétel.

Tesei és Hungária tea val, uradalmi írósval, naponta friss érkezésű, kapható Deutsch Lajos fűszerüzletében, Piac-u. 38.

Gőzerővel pörkölt, naponta friss, zamatos kávé kapható Lindenfeld J. Jenő fűszer nagykereskedésében, Rózsater 3. Városház-utca 2. Pénzügyi-palota.

Ha nincs pénze és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Válódó szegedi édes, nemes és rózsza paprika különlegességek óriási raktára Lindenfeld J. Jenő nagykereskedésében, Városház-u. 2. Rózsater 3. Pénzügyi-palota.

Borszivó és nyomógép, majdnem teljesen új, egy czollos belvilággal, 18 méter hosszú gummicsovel és minden hozzávalóval, nagyobbak vétele folytán igen olcsón eladó. Czim a kiadóban.

Boros hordó és taposókádak minden nagyságban új és használt Péterfia-u. 76. kaphatók.

Tanya Ondódon azonnal, **üzlethelyiség** (Mező-Csorbáé), novemberre kiadó, Csapó utca 19.

Tankönyvek! Az összes fiu és leányiskolákban használandó tankönyvek **fél áron** kaphatók a **Harmathy** antiquariumában **Füvészkert-u. 14.** Saját érdeke mindenkinek, hogy a könyveket már most meg vegye fenti czégnél.

Eladó ház, melyen kitűnő korcsma és jömenetelű fűszer üzlet van, családi körülmények miatt azonnal eladó. Értekezhetni Darvas fűszerüzletében.

Eladó Nagy Pál-utczán egy három részre osztott 400 négyszögöl és 1500 koronát jövedelmező telek 30-40 sertésre való hizlaló helyiséggel olcsón eladó Czim a kiadóban.

Mindennemű kofferek kaphatók Piacz-u. 47. alatt. Ugyszintén katonaládák is.

Használt rongora eladó Rákóczi-utca 8. keresztépület.

Hat szimpla, 150 cm. körüli magasságu használt de jó karban levő ablakot keresek. Czim a kiadóhivatalban.

33 hold föld a vedres dűlőben eladó. Mester-utca 21. sz.

Eladó egy 19 soros vetőgép, két kettős eke és vájuk. Mester-utca 21. sz.

Tégla ugy azonnali mint későbbi szállításra kisebb és nagyobb mennyiségben megrendelhető Molnár Albertnél Hajó-utca 2 szám.

A Booskay kertben 20 hold szőlő egészben vagy kisebb részletekben is eladó. Értekezni lehet Hadházy Dezső hegyközségi felügyelőnél, a helyszínen.

Chub hüvely! Anti nicotin fadóbozós; Kollibri, Déliláb, Arany stb. mindenféle hüvelyek legolcsóbban kaphatók **Harmathynál** Füvészkert-u. 14.

Csemege szőlőt szállít válogatott fajokból Schaszla piros és fehér bármily nagy mennyiségben Darvas Miksa szőlőkivitele. Telefon 294.

Tengericsutka eladó métermázsánként 1 koronáért Stark faraktárban.

Építkezéshez ócska, jó falkötő-vasak, sinek, fedőlemez stb. Kitűnő feldolgozni való vasak jutányosan kaphatók Weissenbergnél, Tizenháromváros-utca 39.

Boros hordók minden nagyságban kaphatók Rákóczy-u. 8.

Eladó ház Vendég-u. 82. számú szép ház, mely jövedelmez 780 forintot, olcsón eladó. Értekezhetni Reichmann Lajos úrnál, Piac-u. 11. sz. a. bodegában.

Vastag osomagoló papir métermázsánként olcsón kapható Piacz-u. 49. hátul az udvarban.

Boreozet házilag készült kapható. Czim a kiadóba.

12 karu szép ebédli lámpa eladó. Megtekinthető Piac-u. 42. sz. alatt hátul az emeleten.

Műhelybe való napfénygő lámpa eladó. Piac-utca 42. első emelet hátul.

Makkulatur papiros kapható Piacz-utca 49. szám alatt az emeleten.

Olajos hordók kaphatók Piacz-utca 49. sz. alatt a keresztépületben.

Lakás.

Modern 5 szobás lakás minden órán kiadó. Széchényi-u. 25.

Három szobás modern lakás megfelelő mellékkeliségekkel a Piaczhoz lehetőleg közel kerestetik. Czim Szépe Lajos Kossuth-utcai üzletében adandó le.

Kiadó a Degenfeld-téri kispipa vendéglő külön udvarral bármilyen célra, egy bolt 300 irtért, raktár, műhely olcsón. Csapó-u. 11. sz. Sümeghynél.

Azonnal kiadó két szobás tiszta uri lakás értekezhetni Frank Testvérek üzletében.

Különbö.

Megnyílt Goldstein Herman legmodernebbül berendezett orth. bodegája Piacz-u. 85. sz. Wiener-palota.

Legszöbben tisztít, mos és vasal a Kristály mosóda, Kandia-u. 5.

Mindennemű könyvkötéseket szépen s izléseken készítene a «Seres Testvérek» Piacz utca 2. szám alatt. Ugyanott tanuló felvétetik.

Hová menjünk? A Farkas-féle új orth. kóser bodegába. Hunyadi-u. 17.

Welsz Ferenoz épület és mű-butor asztalos József kir.-h.-u. 80. Készít minden az asztalos szakmába vágó munkálatokat elsőrendű kivitelben, mérsékelt árban.

Fehérnemű javításokat, gombjuk varrást elvállalok, esetleg házhoz is elmegyek. Cim a kiadóhivatalban.

Órák, ékszerek, ezüstneműek

legolcsóbban és legszolidabban

Schiffmann Mór

Órák és ékszer üzletében szerkesztők be **DEBRECZEN, Hunyadi-utca 14. sz.** Óra javítások, ékszer alakítások kiváló gondtal, legolcsóbban.

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni hogy **Csapó-utca 11. szám alatt**

új lakatos üzletet

nyitottam. Elvállalok minden e szakmába vágó munkát, **épület vasalásokat, rácsok készítését**, továbbá készítek kiváló jó

takarék tűzhelyeket

minden kivitelben. A nagyközönség szives pártfogását kérve, maradtam

tisztelettel

Szombaty András

lakatos mester.

A MIRE MINDEN ASSZONYNAK SZÜKSÉGE VAN?

HAJAPOLÁS	BORAPOLÁS
Teeravon szagtalan kátrány hajmosó zacskó 40 fill.	Hanagawa Savanyanyag Mandula korpa zacskó 80 fill.
FÜRDŐ ÉS MOSÓ VIZBE	SZÖKE HAJNAK
Eau de Cologne száraz zacskó 80 fill.	Hanagawa Szikfű növény zacskó 80 f.

Raktár Debreczenben : Stern József és testvére v. t. kőfőúri raktára.

Egyedüli eladás Ausztria-Magyarországra : **A. Grossmann, Wien, VI/I. Eszterházy-gasse No. 11a.**

A főváros központján. Vilamos megálló. 10 perc a központi és nyugati pályaudvarhoz. 80 legmodernebben berendezett szoba.

Augusztus hó elsején megnyílt az EDISON-SZÁLLODA

Budapest, VII., Hársfa-utca 59. sz. (Király-utca sarkon.)
Tulajdonos: **Pollák József.**

Hideg és meleg vízvezeték. Központi fűtés, villanyvilágítás. — Figyelmes kiszolgálás. Értekezés minden modern nyelven. — Szobák 3 koronától!

Vendéglői és kávéházi felszerelések.

A tavaszi és nyári idényre a legmegbízhatóbb elsőrangú gyárakból, szabadalmazott

Jégszekrényeket,

önműködő fagyaltgépeket, legjobb minőségű szódavíz készülékeket. Tükrözött kerti golyókat, Sodrony borítékokat és szabadalmazott legjobb befűző üvegeket, a legnagyobb választékban és legjutányosabb árak mellett ajánl

Kaszanyitzky Endre

üveg, porcellán, lámpa, háztartási és díszárak nagykereskedése

Debreczen, Placz-u. 57-ik szám.

Vendéglői és kávéházi felszerelések.

Épület üvegezési és portálé vállalat.

Reichmann Divatáruháza.

Az iskolai sasionra naponta érkeznek **gyermek ruha különlegességek** minden nagyságban eredeti angol facon, bársony, szövet és jó mosó barchet.

Pelldche, posztó és szövet leány köpenyek!

Valódi angol és francia costum újdon-ságok, kész angol aljak, utolsó divat facon. Mindenféle bőr, diszmű, rövid, bélés árak. Szabó kellékek nagy választékban. **Zsinór, óv, mindezt szilben 2 kor.** Saját készítésű cloth paplanok kor. 7.50-től. Eredeti francia reform fűzők. Női autuka és fekete ernyők. **Intézet leány és fiu fehérművek minden nagyságban. — Gyermek ruhák méret szerinti 48 óra alatt készíttetnek.**

Royal szállodával szemben. Placz-u. 85.

Egy ügyes fiu tanulónak felvétetik.

Nagy Sándor

szukrász

Péterfia utca 46. sz. (Wolff-palota.)

Ajánlja naponta frissen készült **szukrászai süteményeit.**

Megrendeléseket gyorsan és pontosan a legjutányosabb ár mellett fogad el.

Jeges kávé és fagyalt folyton kapható.

Uri öltönyöket

bel- és külföldi szövetekből készít a legutolsó divat szerint

HUBAY GYÖRGY

uri szabó

DEBRECZEN, Batthyány utca 15. sz.

"M-i-l-i?" — Papa megengedte! Hisz' valódi JACOBI-féle Antinicotin-cigarettahüvelyek fadóbozban!

Vigyázzon! Csakis a „JACOBI” jelzéssel valódi

Csemege szőlő

és különféle friss gyümölcsök előnyös árban kaphatók

Fried D. Lajos

fűszer és csemege kereskedésében
Placz-utca 72. Telefon 740.

Naponta érkeznek újdon-ságok

az Ernyő Gyári raktárban

DEBRECZEN, Sas-utca 3.

Javitások és áthuzások 24 órán belül jutányosan eszközöltetnek.

Izzad a lába?

Használjon Harsányi-féle „Formacint,” mely bármely testrészt izzadságát megszünteti.

Hatása gyors és biztos!

Kis üveg 1 kor. Nagy üveg 2 kor.

Ducika krém, páratlan hatású arczsépfő szer, ára 1 kor. Ducika szappan, ára 70 fill. Ducika puder, három színben ára 1 kor.

Rárpáti szesz rövid idő alatt megszünteti a csuzos, reumás fájdalmakat, egy üveg ára 1 kor.

Menthol jeges sóborszesz, az eddigi sóborszeszek között leghatásosabb, 30, 50 fill. és 1 kor. üvegekben.

Indiai fogcsepp, a legmakacsabb fogfájást is megszünteti, ára 70 fill.

Tyukszem irtó, 2—3 nap alatt minden borkeményedést megszüntet, ára 70 fill. A fentiek csakis a

Balazs Ödön utód.

HARSÁNYI LAJOS

„Reménységhez” címzett gyógyszerárban Debreczen, Csapó-utca 18. szám alatt kaphatók.

4—5 szobás

kényelmes lakást

keresek.

Czim **Budahazy**, Arany János-u. 39. emelet.

Pályázati hirdetmény.

A debreceni kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatósága az 1911. évi augusztus hó 14-én tartott ülésében hozott határozatból kifolyólag 1911. évi szeptember hó 9-ik napjának déli 12 óráig terjedő határidővel a lemondás folytán megüresedett:

600 kor. fizetéssel és 320 kor. lakkbérrel javadalmazott szolgálai állásra ezennel pályázatot hirdet.

A pályázati kérvények a megjelölt határidőig a debreceni kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatóságához címezve ennek irodájában hétköznaponként d. e. 8 órától d. u. 2 óráig terjedő idő alatt nyújtandók be.

A pályázók sajátkezűleg irt és aláírt kérvényükhöz életkorukat és magyar állampolgárságukat igazoló bizonyítványt becsatolni kötelesek, megjegyezvén, hogy a pénztár szolgálatában csak teljes koru, de negyven évnél nem idősebb egyének alkalmazhatók. Azokra, kik már a pénztár szolgálatában állanak a teljes korúság előfeltétele nem kívántatik meg, a 40 éves korhatár alól pedig a pénztár igazgatóságának előterjesztésére az állami munkásbiztosítási hivatal felmentést adhat.

Kötelesek továbbá a pályázók hatósági vagy a pénztár főorvosának bizonyítványával igazolni, hogy teljesen egészségesek.

Ha a megválasztott esetleg nem magyarul tudó állampolgár, csőd, vagy gondnokság alatt áll, nyereségvágyból elkövetett büntett vagy vétség miatt jogerős bírói ítélettel elmarasztaltatott, továbbá hivatalvesztésre vagy pedig politikai jogainak felfüggesztésére szóló ítélet hatálya alatt áll, ezen esetek fennforgása az alkalmazást semmissé teszik, s a netán tévesen alkalmazott a pénztárral a szolgálati viszony azonnali megszűnéséből kifolyólag semmiféle igényt nem emelhet. A pályázatra kiirt állás betöltésénél első sorban az vétetik figyelembe, aki már a pénztár szolgálatában áll.

A meghirdetett állást az igazgatóság a pályázók közül választás útján tölti be.

A választás egy évi próba időre történik, mely időn belül a szolgálati viszony 2 heti felmondással bármikor megszüntethető.

A megválasztott a debreceni kerületi munkásbiztosító pénztár mindenkor érvényben álló szolgálati, fegyelmi és illetmény szabályzatát magára nézve kötelezőnek elismerni a nyugdíj intézet kötelékébe pedig belépni tartozik.

A megválasztottnak állását azonnal el kell foglalni.

Kelt Debreczenben a pénztár igazgatóságának 1911. évi augusztus hó 14-én tartott üléséből.

Dózsa György,
elnök.

Kormos Gyula,
igazgató helyettes.

Bámulatos olcsó árak!

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy **Dégenfeld-tér 1. szám alatt**

Parti áru nagykereskedést

nyitottunk, hol mindennemű férfi és női divat cikkek, cipőket, selyem és divat blouszokat, gyermek ruhákat, szőnyeget és más alkalmi cikkekkel bámulatos olcsó árakban árusítunk.

Kérve a nagyérdemű közönség pártfogását, maradtunk

teljes tisztelettel

Parti áru nagykereskedés.

A legmesszebbremelő kedvezmények.

Értesítés.

Van szerencsém tisztelettel szives tudomására hozni, hogy a Margitfürdő telepen a kor igényeinek megfelelő 11 legmodernebb munkagép, el felszerelt gőzerőhajtással

famegmunkáló gyárat

létesítettem, a hol a madárvédelmi eszközök és keretlécgyártáson kívül asztalos, ács és magánosok részére mindenféle épület, butor stb. kidolgozás végett elfogadtatnak. Nevezetesen gyalulás, fűrészelés, furás, vésés, valamint a legkényesebb kezelések gyorsan, szakszerűen, felelősség melle t eszközöltetnek.

Bővebb felvilágosítással szolgálók. — Szives megkeresést kérve vagyok teljes tisztelettel

Első Magyar

Fészekodugyár

Debreczen, Margitfürdő.

Cipők, Selyem, batis és divat blouszok, gyermek ruhákban és női kosztümökben.

Szánygekken, férfi és női divat cikkekben.

Raticide.

Feltétlen elpusztítja a patkányokat és egereket. Állatoknak ártalmatlan. Hatásáért jótállás. A magas a. au. orsz. tanács által legjobban ajánlva. — Sok utánrendelések legjobban igazolják a hatást. — Kapható csakis

Chemiker M. Schifferes & Bruder
Wien, IX/1. Porzellangasse 54.

Bélyegzőt, pecsétnyomót,

zomán cím táblát és mindennemű vésést olcsón készít

Első Debreczeni Vésnöki Műterem
Batthyány-u. 22. sz.

841—1911. v. k. szám.

Árverési hirdetés.

A debreceni kir. járásbírósnak V 575/4. 1911. számú végzése folytán közhírre tétetik, miszerint Szolnoki Imre debreczeni lakos részére 900 kor. tőke, ennek megítélt kamatai és az eddig összesen 63 kor. 62 fillér perköltség erejéig 1911. évi február hó 28-án bírósággal felülfoglalt és 1322 koronára becsült gazdasági felszerelések és butorokból álló ingóságok **1911. évi augusztus hó 28-án délelőtt 10 órakor** kezdetét veendő és Petőfitér 6. és Hadházi-ut 7. sz. alatt megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatok részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik.

Debreczen, 1911. évi július hó 29.

Oláh Géza, bírói kiküldött.

Egy liter finom érmelléki bor
36 krajczár, 1 kiló paszatuti
szőlő 30 krajczár

Török és Nemes

szőlőnél

Csapó-u. 26. (Bruckner-palota).

Telefon 357.

Telefon 357.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni hogy **helyben, Piacz-u 3. sz. alatt** egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő **homoru műköszörűde és aczéláru üzletet** nyitottam, hol állandóan raktáron tartok minden e szakmába vágó cikkek u. m. **tolkészek, konyha kések, sortós olló kések, ollók, borotvák, lodrász ollók stb.** melyeket a legfinomabb anyagból, mérsékelt árak mellett hozok forgalomba.

Ugyszintén mindenféle **köszörűlőseket** lelkiismeretesen és szakmimerettel mérsékelt árak mellett gyorsan és pontosan eszközölök.

A nagyérdemű közönség b. pártfogását kéri

Menian J.

első debreczeni villanyerőre berendezett homoru és műköszörűde

DEBRECZEN, Piacz-utca 3. sz. alatt.

Iskolás fiuk és leányok részére

intézeti fehérneműek

zsebkendők, matrácok, paplanok, flanel takarók, esőernyők

Donogán és Somossynál
DEBRECZEN, Kistemplom-bazár.

Bélapátfalvai

Portland és Román cement

fehér darabos falli mész, száraz tűzifa, Bel- és külföldi kőszenek egész kocsi vételnél legolcsóbban kapható

Pollák Zsigmondnál

Deák Ferencz-u. 9. — Telefon 441.

Simonffy-
utca 55.

Ruhafestő.

Széchenyi-
utca 6.

GÖZTISZTÍTÓ

Wacha Róbert

Debreczen.

Telefon 840.

Telefon 840.

Vidéki megkeresések és megbízások a főüzletbe :
Simonffy-u. 55. sz. intézendők.

Ágytoll-
tisztító.

Varga-
utca 35.

Vegy-tisztító.

Verbőczy-
utca 14.

Védekezés a drága lakbér ellen!!!

Ne fizessen drága lakbért, mikor kész lakóházat kaphat, és annak árát néhány év alatt a lakbér összegével kifizetheti.

Ha nagy családja van, legalább nem zavarják állandóan, azonkívül a telepen sertést és apró jószágot is tarthat.

Bővebbet szíveségből megtudhat

a Debreczenvidéki Takarékpénztár

ügyvezetőjénél

Piacz-u. 32. sz. alatt, volt Szedlák-házban.

Telefon 632.

Alapított 1893. évben.

Telefon 632.

Halmágyi Sámuel

női és leány felöltők legnagyobb áruháza

:-: **Piacz-utca, a Főpostával szemben.** :-:

Intézeti leány felöltők és Iskola Costümök

ősz és téli idényre dus választékban megérkeztek és szolid olcsó árban szerezhetők be.

Külön mérték osztály.

Előzékeny, pontos kiszolgálás.

A nagymagyaralföldi

építő és műszaki részvénytársaság

tudomásul hozza a nagyérdemű közönségnek, hogy **Hunyadi-u. 10. sz. alatt**

építő és műszaki irodát nyitott.

Elvállal: mindennemű magas és mély építést, összes vasbetonmunkát, azok tervezését és felülvizsgálatát.

Épít részletfizetésre mindennemű építkezést és

Díjtalanul készít költségvetést és szolgál tanácsal műszaki ügyekben.

A nagyérdemű közönség szíves támogatását kérjük.

Nagymagyaralföldi építő és műszaki r. t.

Előleges értesítés.

A debreczeni Vas és Rézbutorgyár részvénytársaság Ispotály laposon levő saját gyártelepét legújabb vívmányu gépekkel felszerelt butormárványiparral bővíti ki és a Belga, Olasz, Francia és Magyar I. rendű nyers márvány fajok megérkezése után üzembe helyezi.

Egyben a n. é. közönség b. figyelmébe ajánlja immár általánosan elismert és többszörösen kitüntetett vas és rézbutor gyártmányait, a melyek **mindegyike özögűnk ezimkéjével van ellátva.**

Beszerezhetők minden nagyobb butor és vaskereskedőnél, ennek hiányában pedig saját telepükön levő raktárukból a legmérsékeltebb gyári áráért.

Leégett cséplőgépeket

minden nagyságban, de kizárólag **vas-rámásat és újabb rendszerűt** veszek a legmagasabb árban; továbbá

:: gőzlokomobilokat ::

6-, 8-, 10 lóerejűt 15 éven aluliakat. Ajánlatokat a gépek **pontos leírásával** és utolsó ár megjelölésével kér

RDHLIK FERENCZ,
Temesvár-Józsefváros.

:-: Közvetítők díjaztatnak! :-:

November 1-én nyílik meg Schächter Ignác

szőlő üzlete az („Enyveshát“ helyiségében)

a Hungária kávéházzal szemben.

Bérbe adandó

egészben, vagy kisebb helyiségekre osztva

a **Bankegyesület részvénytársaság**

Piacz utca 72. sz. alatti

jelenlegi üzlethelyisége,

Értekezhetni

a bank helyiségében

a hivatalos órák alatt.

4109—1911. szám.

Hirdetmény.

A Püspökladány község tulajdonát képező nagyvendéglő és községi háza alatti ujonnan épült üzleti helyiségek **folgó év szeptember hó 6-án délelőtt 10 órakor** Püspökladány községi házában tartandó nyilvános szóbeli árverésen folyó évi október hó 1-től kezdődő 6 egymástutáni évre bérbe fognak adni.

Az árverési feltételek Püspökladányon a községi főjegyzői irodában megtekinthetők.

Püspökladány, 1911. aug. 23.

dr. Péterfi János,
főjegyző.

Kéri Lajos,
főbíró.

FRITZELAKK a legjobb padlófesték házi használatra. **NUMATA** a legjobb zománclakkfesték butornak, ajtónak stb.

Egy ecsetvonással színt és fényt ad.

TARTÓS! ELEGÁNS! KIADÓSI!
Használatban a **LEGOLCSÓBB!**

Vásárlásnál ügyeljen a törvényesen védett névre és etiketre; minden más csomagolást utasítson vissza!

Raktár: **Blumberger Gyula** Hatvan-u. 13. sz. **Ganofszy Lajos** Csapó-u. 18. sz.

Az Alföldi Takarékpénztár igazgatósága

közhirre teszi, hogy hivatalos helyiségeit hétfőtől

azaz 1911. augusztus hó 28-ától kezdve

ujjonnan épült Piacz-utcai saját palotájába helyezi át.

Az igazgatóság gondoskodott arról, hogy az intézet házában a takarékpénztár ügyfelei, ügyeiket a legkényelmesebb hozzájutással bonyolíthassák le, miért is az összes hivatalos helyiségek az épület Piacz-utcai főbejáróján át földszinten nyertek elhelyezést.

Keil-Lakk

„Keil-Lakk“-nál jobb máz nincsen
Asszony mondja: ez a kincsem!
A padló úgy fénylik tőle
Nem is kell sok máz belőle;
Kevés munka, semmi kín,
Barna, vagy porszürke szín,
Figyelmet csak arra tegyen,
Hogy az mindig „Keil-Lakk“ legyen!
Ajtó, mosdó, ablakpárkány
Oly fehér lesz mint a márvány,

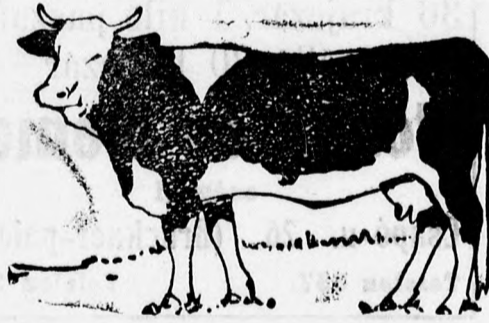
Ha „fehér Keil-Lakk“-ot veszünk
S vele mindent jól befestünk.
Konyhabutor, asztal, szék,
Itt van „Keil-Lakk“ azurkék,
Kertibutorit fessünk zöldre,
Gyermekeknek öröme.
„Keil Lakk“-ból van minden szín,
Kék, piros, zöld-rozmarin.
Szóval: ház vagy nyárilak,
Mindig legyen ott „Keil Lakk“!

Mindenkor kaphatók:

KONTSEK GÉZA cégénél, Debreczen.

Üszöket adunk

tenyésztés céljából kigazdálnak, gazdaságoknak és uradalmaknak. A tarka fajúszők és tehének jelenlegi értékét a tenyésztő készpénzzel, vagy 2 év után is fizetheti.

Neuschlosz Testvérek

Eötvös-utca 2. sz. Szatmár. (A régi Koronával szemben.)

Irodai telefon szám 16. — Gazdasági telefon szám 155.

Legmodernebbül berendezett gyári különlegességi telepünk

40 év óta áll az élén

a sajtó készítményeknek és szakkörökben

a legjobb hirnévnek

örvend Kérjen 312. sz. különleges árlapot bor- és gyümölcs-présekben, teljes hizlaló-telepek, hidraulikus prések, gyümölcs- és szőlő malmok, szőlő-morzsolók, taroló gépekben stb.

✪ Több mint 600 érem és első díj stb. ✪

Mayfarth Ph. és Társa

Wien, II. Taborstrasse 71.

1500 munkás és hivatalnok.

Képviselő keresztetik.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Piac-utca 49. a főpostával szemben.